Februars 1913. g.

Kristigs Wehstnesis.

8. gads. — № 2.

Redakzija un ekspedizija: Rigâ, „Golgatas Namâ", Hospitala eelâ 24. Telefons 73-12. (Рига, Лифл. губ., Госпитальная ул. 24.)
Redaktors-isdewejs **W. Fetlers.**
Kreewu schurnala „Гость" redakzija: С.-Петербургъ, „Домъ Евангелія", 24 линія № 11. W. Fetlera telegrafiska adrese Peterburgâ: Петербургъ-Авенезеръ.

Maksa ar peesuhtischanu par gadu 1 rubli 50 kap.; pa numureem pehrkot — 15 kap.; ahrsemês 1 dolaru waj 2 rbl. Sludinajumi sihku rakstu rindina maksa 20 kap.
„Kristigs Westnesis", (The Christian Messenger), a lettish religious monthly. Publisher and Editor: Rev. W. FETLER, Hospital-Str. 24, Riga, Russia.

Eju sawu zelu.

Lai laud's domâ, ko tee grib,
Zildu tos, nedsch pelu:
Azîs guns, schkehps rokâs sib:
Eju sa w u zelu.
Eju weens — bes pawadoneem,
Weens — bes slawas, lauru kroneem,
Tik no awotina joneem
Sirdij spehku smelu.

Lai laud's dara, ko tee grib, —
Welti kurt teem naidu!
Azîs guns, schkehps rokâs sib:
Tumsu nahwê raidu.
Beesâs mahnu rindas klihst;
Ir ar' bruhzes — bet tàs dsihst...
Gaisma jau pee debess swihst,
Sauli lezam gaidu!

Waj par sawu karogu
Lai no ziteem kaunos,
Kad ap winu neredsu
Sawas tautas jaunos?
Nè un nè! **Sem** ta es mihtu,
Preekschu ta uswaru, waj krihtu,
Ar to sweikschu gaismas rihtu,
Tehwiju kas jaunos!

Lai laud's dodas, kur tee grib,
Zildu tos, nedsch pelu...
Azîs guns, schkehps rokâs sib:
Eju sawu zelu!

Gundegas:

Tauretaj, puht!

Tauretaj, puht!
Lai tawa taure uf dsihwibu sauz
Tos, kam tik ilgi jau sapnot ir lauts,
Rihtu lai suht!

Tauretaj, puht!
Lai tawas skanas kà tehrauds zeets
Pahrzehrt ta waschas, kas grehkâ bij seets,
— Brihwibu juht.

Tauretaj, puht!
Lai tawas skanas kà saules glahsts,
Lai tawas skanas kà engelu stahsts
Dsihwibu suht.

Tauretaj, puht!
Aismirsti dusu, kaut tumsch jau un wehls, —
Drihsi zaur nakti nahks Deewa Dehls!
Tauretaj, puht!

Gundegas:

Gaidu jauno pawasaru.

Gaidu jauno pawasaru,
Kad pahr krasteem pluhdi schnahks,
Dsehrwes kleedsot mahjâs nahks...
Seedi rotàs eewas saru.

Kad pahr krasteem pluhdi schnahks,
Sagraus smago ledus slogu...
Man gar klusо darba logu
Baltas duhjas weesôs nahks.

Gaidu jauno pawasaru,
Gaidu jauno spehku kruhtîs,
Debesis ko semei suhtîs,
Lausis sastinguma waru.

1913.

Mat 26:63. **Jesus zeeta klusu.**
I. Pet. 2:21. — **Wiņa pehdâs.** —

To wehlè „Kristigam Wehstnesim" „Jaunâ Gadâ"
Gundega.

Eewehrojami sprediki.

Teologijas daktera Martina Lutera:

Taisnoschanas Metode un Augli.

(Turpinajums).

Warbuht daschs deewbijigs zilweks waretu domat, ja leeta ir schahda, un muhsu darbi muhs neglahbj, preekisch ka tad ir mums doti tik daudz preekschraksti, un kapehz Deews prasa, lai tos paklausa? Schis apustuka teksts dos schi jautajuma atbildi, un schinî gadijumâ mehs dosim winas isskaidroschanu. Galateeschi, mahziti no Pawila tizet uz Kristu, bet wehlak pawesti zaur wiltigeem apustuleem, domaja, ka muhsu pestischanai jatop pabeigtai un peepilditai zaur bauslibas darbeem, un ka tiziba ween nepeeteek. Schos Pawils sauz atkal atpakal no darbeem pee tizibas ar leelu dedsibu, skaidri peerahdidams, ka bauslibas darbi kuri eet tizibai papreekschu, dara muhs tikai par kalpeem, un naw ne no kahda swara pee deewbijibas un pestischanas; bet ka tiziba dara muhs par Deewa behrneem, un no tureenes tulin bagatigi pluhst labi darbi bez peespeeschanas.

Bet scheit mums jaeewehro apustuka wahrdi; winsch sauz to par kalpu, kas eenemts no darbeem bez tizibas, par ko mehs jau plaschi esam runajuschi; bet winsch sauz par dehlu to, kas taisnots tikai zaur tizibu. Eemesls ir schis: kaut gan kalps isleetojas pee labeem darbeem, bet winsch to nedara tahdâ pat garâ, kà dehls, tas ir, ar brihwu prahtu, labprahtigi, un droschs, ka mantojums un wisas Tehwa labas leetas ir wina; bet dara to, kà tahds, kas salihgts zita zilweka namâ, kursch nezerè, ka mantojums nahks winam. Dehla un kalpa darbi teescham ir weenadi un gandrihs tee paschi ahrejâ isskatâ, bet winu gars koti isschkiras: kà Kristus saka: „Kalps muhscham namâ nepaleek; dehls paleek muhscham.“ (Jahn. 8:35). Teem, kas ir no Kaina dsimuma, ir wajadsiga behrnu tiziba, ko wini paschi apleezina; jo wini doma, kà wisneprahtigako un launu nekaunibu, sauktees par Deewa behrneem un swehteem; tadehl, kà wini tiz, tà wini teek no Deewa usskatiti; ne wini top swehti, ne Deewa behrni, neskatotees uz to wini ir nodarbinati ar bauslibas darbeem; kadehl tee ir un paleek kalpi muhschigi. Wini nesanem nekahdu algu, isnemot laizigas leetas; kà meerigu dsihwi, mantu pilnibu, eewehroschanu, godu, u. t. t., ko parasti eewehrojam starp pahwesta religijas tizigeem. Bet schi ir winu alga, jo wini ir kalpi, un ne dehli. Tadehl nahwê wini buhs schkirti no wisàm leetam, ne ari wineem buhs kahda daļa no muhschigà mantojuma, jo wini schinî dsihwê nekam no ta negribeja tizet. Mehs tadehl redsam, ka kalpi un dehli naw neweenadi sawôs darbôs, bet garâ un tizibâ wineem naw nekahdas lihdsibas.

Apustuls zenschas scheit peerahdit, ka bauslība ar wiseem saweem darbeem dara muhs tikai par kalpeem, ja mums naw tizibas uz Kristu; jo tikai ta dara muhs par Deewa behrneem. Tas ir tas schehlastibas wahrds, kuram jeko Sw. Gars, kà parahdits daudz weetâs, peem.: kur mehs lasam par Swehta Gara krischanu uz Korneliju un wina saimi, kamehr wini klausijàs Petera sludinaschanu. Pawils mahza, ka neweens netop taisns preekisch Deewa zaur bauslibas darbeem; jo grehks tikai nahk zaur bauslibu. Tas, kas pakaujas uz darbeem, nosoda tizibu, kà wiskaitigako par wisàm zitàm pahrgalwibu un maldibu. Scheit tu skaidri redsi, ka schahds zilweks naw taisns, buhdams tukschâ no tàs tizibas un tizeschanas, kura ir wajadsiga lai daritu winu peenehmigu Deewa un Wina Dehla preekschâ; ja, winsch ir schis tizibas eenaidneeks, un tadehl ari eenaidneeks taisnoschanai. Tà ir weegli saprast to, ko Pawils saka, ka neweens zilweks netop taisnots preekisch Deewa zaur bauslibas darbeem.

Daritajam jaèuhst taisnotam preekisch Deewa, eekam winsch war ko labu darit. Zilweki apspreesch daritaju pehz darbeem; Deews apspreesch darbus pehz daritaja. Pirmais bauslis prasa no mums, atsiht un peeluhgt weenu Deewu, tas ir, palautees Winam ween, ta ir pateesà tiziba, zaur kuru mehs topam Deewa behrni. Tu newari tapt atswabinats no netizibas launuma zaur tawu pascha spehku, nedz zaur bauslibas spehku; kadehl wisi tawi darbi, kurus tu dari, lai apmeerinatu bauslibu, newar buht nekas zits, ka bauslibas darbi, — no daudz masaka swara, neka lai spehtu tewi taisnot preekisch Deewa, kursch skaita par taisneem tikai tos, kas pateesi tiz Winam; jo tee, kas Winu atsihst par pateesu Deewu, ir Wina behrni un pateesi peepilda bauslibu. Pat ja tu sewi nokautos zaur darbeem, tawa sirds newar sanemt tizibu zaur to, jo tawi darbi ir pat par kawekli preekisch tàs, un leek tew winu wajat.

Tas, kursch meklè peepildit bauslibu bez tizibas, ir apbehdinats sahtana dehl un turpina wajat abus: tizibu un bauslibu, lihdz winsch atmostas, un beidz ustizetees sawa pascha darbeem; winsch tad dod godu Deewam, kursch taisno besdeewigo, un atsihst sewi par neko, un nopuhschas pehz Deewa schehlastibas, kura winam ir wajadsiga, kà winsch sin. Tiziba un schehlastiba tagad pilda wina tukscho garu, un apmeerina wina badu; tad seko darbi, kuri ir pateesi labi; wini naw bauslibas darbi, bet zaur garu, tizibu un schehlastibu; wini top Rakstôs nosaukti par Deewa darbeem, kurus Winsch strahda eekisch mums.

Ko tik mehs daram muhsu paschu spehkâ un warâ, kas naw eekisch mums darits zaur Wina schehlastibu, ir bez schaubam bauslibas darbs, un nepanahk neka taisnoschanas sinâ, bet ir Deewam nepatihkams, dehl tàs netizibas, kahdâ winsch ir darits. Kas palaujas uz darbeem, nedara neko swabadi un labprahtigi; winsch pat nedaritu neweena laba darba, ja nebuhtu speests zaur bailem no elles, jeb wilinats zaur zeribu uz tagadnes labumeem. Zaur to ir skaidri redsams, ka wini zihnas tikai eenahkuma dehl, jeb top kustinati no bailem, kas rahda, kà wini drihsak eenihst bauslibu no sirds, un drihsak wehletos, ka bauslibas nemaz nebuhtu. Launa sirds newar neko darit, kas ir labs. Scho launo sirds teekschanos, un nelabprahtibu darit labu,

bauſliba nodod, mahzot, ka Deews nezeeni rokas darbus, bet ſirds darbus.

Tà grehks top ſinams zaur bauſlibu, kà Pawils mahza; jo mehs mahzamees no ta, ka muhſu teeſſme naw pehz laba. Tam wajadſetu muhs mahzit nepalautees uſ ſewis paſcheem, bet ilgotees pehz Deewa ſchehlaſtibas, zaur ko ſirds launums war tikt atnemts, un mehs topam gatawi preekſch labeem darbeem, un mihlejam bauſlibu brihwprahtigi; ne aiſ bailem no kahda ſoda, bet aiſ taiſnibas mihleſtibas. Schahdâ zelâ teek no kalpa par dehlu; no wehrga par mantineeku.

Tagad druſku pamatigaki apluhkoſim muhſu tekſtu. 1. panta: „Kamehr mantineeks wehl ir behrns, tad ſtarp winu un kalpu naw nekahdas ſtarpibas, jebſchu winſch kungs ir pahr wiſu mantu.“ Mehs redſam, ka behrni, kureem wezaki ir atſtahjuſchi kahdu mantu, neteek zitadi audſinati, ne ka kad tee buhtu kalpi. Wini teek ehdinati un gehrbti ar ſawàm mantam, bet wineem naw atkauts darit ar winàm jeb leetot winas pehz ſawa prahta, bet wini teek walditi bijaſchanâ un dſihwes diſziplinâ, tà ka pat ſawâ paſchu mantojumâ wini nedſihwo zitadi, kà kalpi. Tahdâ pat kahrtâ ir ari ar garigàm leetam. Deews darija ar Saweem laudim deribu, kad Winſch apſolija, ka Abraama dſimumâ, t. i eekſch Kriſtus, wiſas tautas paſaulê taps ſwehtitas. Schi deriba tika wehlak apſtiprinata zaur Kriſtus nahwi, un atklahta un iſplatita zaur ewangelijuma paſludinaſchanu. Jo ewangelijs ir ſchis ſchehlaſtibas atklahta un wiſpahriga paſludinaſchana, ka eekſch Kriſtus atrodas ſwehtiba preekſch wiſeem zilwekeem, kas tiz.

Eekam ſchi deriba ir pateeſi atklahta un zilwekeem parahdita, Deewa behrni dſihwo kà kalpi ſem bauſlibas un ir nodarbinati ar bauſlibas darbeem, kaut gan wini newar tapt taiſnoti zaur teem; wini ir pateeſi mantineeki debeſu leetam, tàs deribas ſwehtibai un ſchehlaſtibai, kaut gan wini tàs wehl nepaſihſt, nedſ preezajas zaur winàm. Tee, kas ir taiſnoti zaur ſchehlaſtibu, apſtahjas no bauſlibas darbeem, un nahk pee taiſnoſchanas mantojuma; wini tad ſwabadi dara leetas, kas ir labas, Deewam par godu un par ſwehtibu tuwakeem. Jo wini to eemantojuſchi zaur ta Tehwa deribu, apſtiprinatu zaur Kriſtu, atklahtu, ſludinatu, un itkà nodotu winu rokâs zaur ewangeliju, zaur Deewa ſchehlaſtibu un apſchehloſchanu.

Schi deriba Abraamam un wiſeem tehweem, kureem bija pateeſa tizība, nebija zitada, kà mums: kaut gan, eekam Kriſtus bija pagodinats, ſchi ſchehlaſtiba nebija atklahti ſludinata un iſplatita: wini dſihwoja lihdſigâ tizibâ, un tadehl ſaſneedſa lihdſigu labumu. Wineem bija ta pate ſchehlaſtiba, ſwehtiba un deriba, kahda mums ir; jo ir weens Tehws un Deews pahr wiſeem. Tu redſi, ka Pawils, kà gandrihſ wiſur zitur, runa daudſ par tizibu; ka mehs netopam taiſnoti zaur darbeem, bet tikai zaur tizibu. Naw neweenas labas leetas, kura nebuhtu eeſlehgta ſchinî Deewa deribâ; wina dod taiſnoſchanu, peſtiſchanu, meeru. Zaur tizibu wiſs mantojums no Deewa top tuhlin ſanemts. No ta nahk labi darbi; ne nopelnu darbi, zaur kureem ut waretu meklet peſtiſchanu, bet kurus — ar garu, jau eeguwuſchu taiſnoſchanu — tew jadara ar leelu preeku par labu taweem tuwakeem.

(Turpmak beigas).

Teologijas daktera Dſchona Wotſona:

Kriſtus.

Laika pilnums.

(Beigas).

Treſchais noteikums Jeſus ſekmem bija waloda. Ko buhtu panahzis ſagatawots ſuhtnis un ſwabads zelſch, ja nebuhtu bijuſi ſawſtarpiga waloda ſtarp laudim un ſludinataju? Neweena barjera teeſcham naw tik zeribas tukſcha un ſaruhktinoſcha, kà walodu ſajukums; jo ſcheit ir diwi zilweki ſatikuſchees no ſemes galeem, ſanahkuſchi meerigi kopâ, kuri ſimpatiſè weens preekſch otra, un grib kautko ſazit, bet naw neweena ſtarpneeka. Schodeen weens no ſahkuma un milſigeem darbeem preekſch Kriſtus kruſta miſionara ir, pahrwaldit ſweſchu tautu walodu; un weens no kriſtigas iſglihtibas ſpoſchajeem panahkumeem ir bijis: kahrtibas eeweſchana meſchonu zilts walodâ, un uſ muhſchu winas glahbſchana no aiſmirſtibas, leekot winas rokâs Jeſus preeka wehſti. Tas ir eeſpehjams ſchaîs wehlakâs deenâs, tadehl ka baſniza ir bijuſi pagahtnes mantneeze, ar bagatibas un ſinibu dahrgumeem, tadehl ka walodneeziba ir peeauguſi un ſinatnes ſpehki ir neaprobeſchoti. Schahdas puhles buhtu bijuſchas weltas tanîs deenâs, kad Jeſus iſſuhtija ſawus pirmos heroldus eet pa wiſu paſauli ar Wina peſtiſchanas wehſti. Kaut tikai buhtu kahda waloda, nepeeſeeta pee weenas weenigas prowinzes, bet ſapraſta pa wiſu Widus juhras peekraſti; ne zeeta un neſchehliga, kà Ebreju — Likuma waloda; ne formaliſka un nelokama waldibas waloda; bet mihliga un pahrleezinoſcha — ſchehlaſtibas walſtij peeſtahwoſchs eerozis. War inſtinktiwi juſt, ka wajadſeja buht gatawai walodai preekſch Ewangelija paſludinaſchanas, un ka wiſeem laudim wajadſeja mahzet to leetot. Un taiſni tà bija notizis paſaulê Jeſus deenâs, jo tautas bija it kà ſaruna-juſchàs ſagatawot zelu muhſu Meiſteram. Ja Ebreju diſziplina iſmahzija Wina miſionarus un Romeeſchu waldiba iſgahdaja wineem zelu, Greekija apgahdaja wineem pilnigu walodu preekſch augſtà mehrka. Juhds runaja Ebreju dialektâ; katrs, kurſch kuſtejàs publiſkâ (atklahtâ) dſihwê, ſinaja waldoſchàs Latinu walodas teikumus; bet katrs weens, no Jeruſalemes lihdſ Romai, runaja un ſaprata greekiſki. Ta bija neitralà weeta, kur ſatikas ſweſchineeki, brihwà waloda, kurâ wiſi bija weenadi. Uſ kahdu laiku ſapnis par uniwerſalu (wiſpaſaules) walodu bija pateeſiba (realiſets), un Babeles kataſtrofa iſlabota. Ja ari paſaule bija ilgi gaidijuſi pehz ſchahdas uniwerſalas walodas, wina bija wehrta preekſch Jeſus Ewan-

gelija, kad tas nahza. Newareja eedomatees skaistaku eerozi preekſch Meistera pamatigàs un peewelkoschàs wehsts, kà Homera un Platona walodu, — tik maigu un pahrleezinoschu, ka Jesus usaizinajums issazijas ar dalu no ta mihliguma, kas pluhda is Wina pascha luhpam; tik lokana un peemehrota, ka spehja radit jaunus wahrdus preekſch dsilajeem noslehpumeem un skaistajeem peedsihwojumeem debeschkigajâ tizibâ; tik filosofiska un noteikta — spehjiga satwert jaunas religijas sinibas spekulazijas un dogmas. Tik pilniga ir schì harmonija, ka isleekas it kà ewangelijs gadu simteneem buhtu gatawojees preekſch sawa greeku tehrpa, un tekoschà, skaidrà greeku waloda buhtu tapusi pilniga preekſch isteikſmes, un, ja tas buhtu eespehjams, Jesus wahrdu isgresnoschanas.

Tad wehl atleek weens noteikums, proti: lai buhtu wehleschanàs, jo bij laiks, kad pasaule nebuhtu Jesu apsweikuse, tadehl, ka tai Wina newajadseja. Bija deenas pasaules jaunibâ, kad zilweka gars pamodas un preezajas fisiskàs dabas krahschnumâ un bagatibâ, kad peetika, ka debesis bij silas un sahle sala un afinis sarkanas un meesa spehziga. Tas bij paganisma laikmets ar sawcem joku deeweem un jautro brihwibu, ar sawu atklahto juhtu peeluhgschanu un kauna ignoreschanu. Kad zilweze dsehra pirmàs wihnogu lasischanas jauno wihnu, un winas galwa tika rosem kroneta, bahlais Nazareetis ar sawu krustu buhtu bijis spoks winu swehtkôs. Mas pa masam preeku bikeris tukschojas lihds padibenem, un apnikums eeweeschas dwehselê. Noguruschi zilweki meklè jaunas juhtas reebigâs kahribâs, un Roma pildas ar Austrumu neaprakstamàm religijam. Nu ir laiks preekſch Swehtà Behrna. Bija ari deena zilwezes breedumâ, spehka gadôs, kad winas zehlakee gari newareja ilgak tapt apmeerinati ar ahrigo: winus bij aisskahruse deewischka sinkahriba sinat, kas ir aiss ta, un wini sahka pehtit neredsamo. Schis bija filosofijas laikmets, kursch stahjas preti dsihwes noslehpumam, analiseja zilweka prahta saturu, meklejàs leetu sistemâ, un atsedsa ideju pasauli. Kad rahdijàs eespehjams zaur prahtoschanu atklaht muhschigo noslehpumu, tad domataji nebij gatawi sanemt Jesus augstos usskatus. Tas tapa zitadi, kad filosofija nogura un saudeja duhschu, kad uspluhdi atkrita un winu augstakà sihme bij: „Nepasihstamam Deewam!" Ja kahds war zitadâ zelâ atminet scho leelo mihklu un dot droschus pateesibas solijumus, pasaule ir tagad gatawa klausitees winu ar atwehrtu, isslahpuschu sirdi. Schì bija deena preekſch Meistera. Un nahza pasaulei deena, kad taisnibas likums, ilgi turets iskausets wispasaules apsinâ, kristalisejas Dekalogâ (10 wahrdôs), un wisdedsigakà tauta pasaulê dewa wisu sawu spehku, lai pee ta turetos, kamehr praweeschi pastahwigi sauza sawus laudis pee schì stahwokla teesas, un psalmisti dseedaja winam slawu, isskaidrojot winu saldaku kà medu, dahrgaku kà seltu. Tik ilgi, kamehr schì likuma peepildischana likàs sasneedsama, bija welti, parahditees kà Pestitajam; kad likums bij nowedis pee ismisuma deewbijigàs un pateesàs sirdis, un pahrwehrtis seklos un schauros par leekuleem, tad Jesus stunda bija nahkusi. Pasaule bija gatawa preekſch Glahbeja. Naturalisms, filosofija un likums bija sagatawoschanàs preekſch Jesus, kuru papreekſchsludinaja Platons un Wirgilijs; Jesus peepildija wisu tautu wehleschanos, un nahza sagatawotâ mantojumâ, kad Winsch sazija: „Es esmu zelsch, pateesiba un dsihwiba."

Pamoschanàs un swehtischanàs.

Teologijas daktera R. A. Toreja:

Swehtà Gara Persona un Darbs,

atklahts Rakstôs un personigâ peedsihwojumâ.

(Turpinajums).

Mehs lasam Rom. 8:27: „Tas, kas sirdis pahrmeklè, sin, kas ir ta Gara prahts, jo tas pehz Deewa prahta tos swehtos aisstahw." Schinî weetâ prahts top peerakstits Swehtajam Garam. Greeku wahrds, tulkots „prahts" ir plaschs wahrds, aptwerot idejas par domaschanu, juhtam un mehrki. Tas ir tas pats, kas leetots Rom. 8:7, kur mehs lasam, ka „meesas prahts ir eenaidiba pret Deewu: jo tas Deewa bauslibai nepaklausa un ari nespehj." Tà tad schinî weetâ wisas isschkiroschàs personibas sihmes ir peeraksttitas Swehtajam Garam.

Mehs atrodam Swehta Gara personibu isswestu jo aisgrahbjoschâ un nosihmigâ weidâ Rom 15:30, „Bet es juhs luhdsu, brahli, zaur muhsu Kungu Jesu Kristu un zaur ta Gara mihlestibu, ka juhs lihds ar mani zihnatees, par mani Deewu luhgdami." Scheit ir „mihlestiba" peeraksttita Swehtajam Garam. Lasitajs daritu labi, apstahjotees un dsili pahrdomajot tos trihs wahrdus „ta Gara mihlestiba." Mehs beeschi kawejamees pee Deewa Tehwa mihlestibas. Ta ir muhsu deenischku un pastahwigu domu preekſchmets. Mehs beeschi kawejamees pee ta Dehla Jesus Kristus mihlestibas. Kam nahktu prahtâ sauktees par tizigu, kursch pawaditu weenu deenu bes pahrdomaschanas par sawa Pestitaja mihlestibu, bet zik beeschi mehs pahrdomajam par „ta Gara mihlestibu"? Katru muhsu dsihwes deenu, ja mehs dsihwojam kà tizigeem peenahkas, mehs nometamees zelôs Deewa Tehwa klahtbuhtnê, luhkojamees Winam waigâ un sakam: „Es Tew pateizos, Tehws par Tawu leelo mihlestibu, kura Tewi weda tik tahlu, ka atdewi Sawu weenpeedsimuscho Dehlu, lai Winsch mirtu pee krusta us Golgatas preekſch manis." Katru muhsu dsihwes deenu mehs tapat luhkojamees muhsu Kunga un Pestitaja Jesus Kristus waigâ un sakam: Ak, Tu godi-

bas pilnais Kungs un Pestitajs, Jesu, Tu Deewa Dehls, es Tew pateizos par Tawu leelo mihlestibu, kas Tewi weda pee ta, ka Tu netureji par laupijumu, buht Deewam lihdsi, bet pats sewi istukschojees un aismirsdams wisu debesu godibu, nonahzi wirs semes, wisâ winas kaunâ, un usnehmees us Sewis manus grehkus un miri manâ weetâ pee krusta Golgatâ." Bet zik beeschi mehs metamees zelôs un sakam Swehtam Garam: Ak, Tu muhschigais un besgaligais Deewa Gars, es Tew pateizos par Tawu leelo mihlestibu, kura Tew lika nahkt schinî grehku un tumsibas pasaulê, un speeda Tewi usmeklet mani un sekot man tik pazeetigi, kamehr Tu dabuji mani tik tahlu, ka eeraudsiju sawu galejo postu un wajadsibu pehz Pestitaja, un Tu atklahji man manu Kungu un Pestitaju -- Jesu Kristu, kâ taisni to Glahbeju, kursch man wajadsigs." Tomehr mehs esam paradâ par sawu pestischanu tikpat pateesi Sw. Gara mihlestibai, kâ Tehwa un Dehla mihlestibai. Ja nebuhtu bijusi Deewa Tehwa mihlestiba, kura noluhkojas us mani manâ galejâ postâ un apgahdaja preeksch manis pilnigu islihdsinaschanu Sawa pascha Dehla nahwê pee krusta us Golgatas, es schodeen buhtu ellê. Ja nebuhtu bijusi Jesus Kristus, muhschigâ Deewa Wahrda mihlestiba, kura luhkojas us mani manâ galejâ postâ, un kura, paklausibâ pret Tehwu, nolika wisu debesu godu, lai usnemtos semes kaunu, un eenehma manu weetu, lahsta weetu, pee krusta Golgatâ, un islehja sawu dsihwibu gluschi preeksch manis, es schodeen buhtu ellê. Bet ja nebuhtu bijusi Swehtà Gara mihlestiba, suhtita no Tehwa par atbildi Dehla luhgschanai (Jahn. 14:16), un ja schi mihlestiba nebuhtu Winu speedusi usmeklet mani manâ galigâ aklibâ un postâ, un sekot man deenu pehz deenas, nedelu pehz nedelas un gadu pehz gada, kad es pastahwigi greesu kurlu ausi pret Wina luhgschanam, speedu winu man sekot pa grehku tekam, kam wajadseja buht agonijai preeksch schi Swehtà, lihds beidsot es usklausijos, un Winsch atdarija manas azis eeraudsit manu galigo postu, un tad atklahja man Jesu, kâ taisni to Pestitaju, kursch man katrâ wajadsibâ waretu lihdset, un tad darija man eespehjamu usnemt scho Jesu, kâ manu personigu Pestitaju; ja nebuhtu bijusi schi pazeetigà, laipnigà, nekad nepeekuhstoschà, besgaligi maigà Swehta Gara mihlestiba, es schodeen buhtu ellê. O, Swehtais Gars naw tikai eespaids jeb spehks jeb apgaismoschana, bet Winsch ir Persona, tikpat pateesa, kâ Deews Tehws jeb Jesus Kristus, Wina Dehls.

Swehta Gara personiba redsama Wezâ Deribâ tikpat pateesi kâ Jaunâ, jo mehs lasam Neem. 9:20: „Tu esi dewis sawu labo Garu, tos pamahzit, un to mannu Tu neesi atrahwis no winu mutes, un teem uhdeni esi dewis, kad tee bija isslahpuschi"! Scheit gudriba un labsirdiba teek peerakstiti Swehtam Garam. Ir daschi, kas mums saka, ka ta ir taisniba, ka Swehtais Gars atrodams Jaunâ Deribâ, bet Winsch naw atrodams Wezâ. Bet Winsch teescham ir atrodams schinî rakstu weetâ. Sinama leeta, mahziba par Swehta Gara personibu naw tik pilnigi attihstita Wezâ Deribâ, kâ Jaunâ. Bet mahziba tomehr tur ir.

Naw, warbuht, neweenas weetas wisâ Bibelê, kur Swehta Gara personiba parahditos mihligaki un aisskustinajoschaki, kâ Ew. 4:30: „Un neapbehdinajeet to Swehto Deewa Garu, zaur ko juhs esat apseegeleti us to atpestischanas deenu." Scheit behdas ir peerakstitas Sw. Garam. Sw.Gars naw akls, nedz personigs eespaids jeb spehks, kursch eenahk muhsu dsihwê, to apgaismot, swehtit, un eedot spehku. Ne, Winsch ir nemehrojami wairak, kâ tas, Winsch ir swehta Persona, kura nahk mahjot muhsu sirdîs, Weens, kursch skaidri redz katru darbu, ko daram, katru wahrdu, ko isrunajam, katru domu, ko domajam, pat to wisschiglako eedomu, kurai atlauts isskreet zaur muhsu prahtu un ja domâs, wahrdôs jeb darbôs ir kas netihrs, neswehts, nelaipns, paschmihligs, sems, neezigs jeb nepateess, schis besgaligi Swehtais ir zaur to dsili apbehdinats. Nesinu nekahdas zitas domas, kuras wairak palihdsetu kahdam west swehtu dsihwi un usmanigi staigat Swehtà klahtbuhtnê. Zik beeschi jaunais zilweks top atturets no padoschanàs kahrdinaschanam, kuras apnem jaunekkus, zaur domam, ka, ja Winsch tagad padotos kahrdinaschanai, kura winam usbruhk, wina swehtà mahte par to dsirdetu un taptu zaur to tà apbehdinata, kâ nebuhtu eespehjams isstazit. Zik beeschi daschs jauns zilweks peelizis roku pee durwim, kas wed kahdâ grehku weetâ, kurâ winsch patlaban grib ee-eet, un domas winam eeschahwas: „Ja es tur ee-eetu, mana mahte waretu par to isdsirdet, un tas winu gandrihs nokautu," un winsch ir usgreesis muguru schìm durwim un ir aisgahjis west schkihstu dsihwi, lai neapbehdinatu sawu mahti. Bet ir Weens, swehtaks, kâ jebkura mahte, Weens, juhtigaks pret grehku, ne kâ wisschkihstakà seeweete, kura jebkad staigajuse wirs semes, un kursch muhs mihlè tà, kâ pat neweena mahte nekad naw mihlejuse, un schis Weens eemahjo muhsu sirdîs, ja esam pateesi tizigajee, un Winsch redz katru darbu, ko daram deenâ jeb sem nakts apsega; Winsch dsird katru wahrdu, ko isrunajam atklahti jeb priwati; Winsch redz katru domu, kuru peekopjam, Winsch luhkojas us katru fantasiju un eedomaschanos, kurai ir atlauts kaut momentu usturetees muhsu prahtâ, un ja ir kas neswehts, neschkihsts, paschmihligs, sems, neezigs, nelaipns, ass,netaisns, jeb kautkahdâ weidâ launs darbôs jeb fantasijâ, Winsch zaur to ir apbehdinats. Ja mehs atlausim scheem wahrdeem: „Neapbehdinajeet to Swehto Deewa Garu", eespeestees muhsu sirdîs un tapt par muhsu dsihwes motto, wini muhs aturès no daudz grehkeem. Zik beeschi dascha doma jeb fantasija naw klauwejusi pehz eelaischanas mana pascha prahtâ un jau bija gandrihs usnemta, kad eeschahwàs domas: Swehtais Gars redz to domu un buhs zaur winu apbehdinats," un ta doma ir aisgahjusi.

II. Daudſ darbi, kuŗus tikai kahda perſona war paſtrahdat, ir peerakſtiti Sw. Garam

Ja mehs noleedſam Sw. Gara perſonibu, tad daudſas rakſtu weetas top nenoſihmigas un gekigas. Par peem., mehs laſam 1. Kor. 2:10: „Bet mums Deews to ir patahdijis zaur ſawu Garu, jo tas Gars iſmana wiſas leetas, ir tos Deewa dſiļumus.“ Schi weeta ſtahda preekſchâ Sw. Garu, ne tikai kâ apgaiſmoſchanu, zaur kuru mehs topam ſpehjigi aptwert Deewa dſiļumus, bet kâ Perſonu, kura pate iſmana Deewa dſiļumus, un tad mums atklahj Sawus dahrgos atradumus.

Mehs laſam Par 2:7: „Kam ir auſis, tas lai dſird ko tas Gars tàm draudſem ſaka: tam, kas uſwar, Es doſchu ehſt no ta dſihwibas koka, kas ir Deewa paradiſes widû.“ Scheit Sw. Gars teek preekſchâ ſtahdits ne tikai kâ beſperſoniſka ſapraſchana, kas nahk muhſu prahtam, bet kâ Perſona, kas runà un iſ ſawas paſcha gudribas, iſchukſt ſawa uſklauſoſchâs kalpa auſi Deewa dahrgo pateeſibu.

Gal. 4:6. mehs laſam: „Un kad nu juhs eſat behrni, tad Deews ſawa Dehla Garu ir ſuhtijis juhſu ſirdîs, tas ſauz: Abba, Tehtit!“ Scheit Sw. Gars parahdits kâ tahds, kurſch kautko ſauz atſewiſchka tiziga ſirdî; ne tikai kâ deewiſchkigs eeſpaids, kurſch muhſu ſirdîs rada droſchibu, ka eſam behrni, bet kâ weens, kurſch ſauz pehz kautka muhſu ſirdîs, kurſch apleezina ſihdſ ar muhſu garu, ka eſam Deewa behrni. (Sk. ari Rom 8:16)

Sw. Gars ir parahdits Sw. Rakſtôs ari kâ tahds, kurſch luhdſ. Mehs laſam Rom. 8:26: „Tàpat ari tas Gars muhſu wahjibai nahk palihgâ, jo mehs neſinam, ko mums buhs luhgt, kâ peederas, bet tas Gars pats muhs aiſſtahw ar neiſrunajamàm nopuhſchanam.“ Scheit ſkaidri redſams, ka Sw. Gars naw tikai eeſpaids, kas muhs wedina luhgt, naw tikai apgaiſmoſchana, kura muhs mahza, kâ luhgt, bet ir Perſona, kura pate luhdſ eekſch un zaur mums. Brihniſchka eepreeza atrodas tanîs domâs, ka preekſch katra pateeſa tizigà ir diwas Perſonas, kas aiſluhdſ: Jeſus Kriſtus, tas Dehls, kurſch reiſ bija ſchis ſemes wirſû, kurſch ſin wiſas muhſu kahrdinaſchanas, kurſch war eeſchehlotees par muhſu wahjibam un kurſch tagad ir uſkahpis pee Tehwa labàs rokas un ſchinî waldneeka un waras weetâ weenumehr dſihwo, muhs aiſſtahwedams (Ebr. 7:25: 1. Jahn. 2:1); un otra Perſona, tikpat deewiſchka kâ Winſch, ſtaigà mums blakus katru deenu, ja, eemahjo muhſu buhtnes wiſeekſchejakôs dſiļumôs un tà paſihſt muhſu wajadſibas, kâ mehs paſchi tàs nepaſihſtam, un iſ ſcheem dſiļumeem Winſch aiſluhdſ preekſch mums to Tehwu.

Mehs laſam atkal Jahn. 15:26: „Bet kad tas eepreezinatajs nahks, ko Es jums ſuhtiſchu no ta Tehwa (tas pateeſibas Gars, kas iſeet no ta Tehwa), tas leezibu dos no Manis.“ Scheit Sw. Gars ir preekſchâ ſtahdits, kâ Perſona, kura leezibu dod no Jeſus Kriſtus, ne tikai kâ gaiſma, kas tizigajam palihdſ leezinat no Kriſtus, bet kâ Perſona, kas pate leezina; un noteikta robeſcha ir wilkta ſchinî un nahkoſchâ pantâ ſtarp Sw. Gara leezibu un ta tizigà leezibu, kurſch to no Wina ir ſanehmis, jo mehs laſam nahkoſchâ pantâ: „Un juhs ari leezibu doſeet, jo juhs pee Manis eſat no eeſahkuma.“ Tà tad ſcheit ir diwi leezineeki: Sw. Gars, kurſch leezibu dod tizigam, un tizigajs, kurſch leezibu dod paſaulei.

Par Sw. Garu runà ari kâ par ſkolotaju. Mehs laſam Jahn. 14:26: „Bet tas Eepreezinatajs, tas Sw. Gars, ko tas Tehws ſuhtis manâ wahrdâ, tas jums wiſas leetas mahzis un jums atgahdinàs wiſu to, ko Es jums eſmu ſazijis.“ Un lihdſigi laſam Jahn. 16:12—14 „Man wehl daudſ jums jaſaka, bet tagad juhs to newarat paneſt. Bet kad Winſch, tas pateeſibas Gars, nahks, tas juhs wadis uſ wiſu pateeſibu; jo Winſch no ſew paſcha nerunàs, bet ko tas dſirdès, to tas runàs un nahkoſchas leetas jums paſludinàs. Tas pats Mani pagodinàs, jo no Manis Wiaſch nems un jums to paſludinàs.“ Un Wezâ Deribâ: Neem. 9:20, „Tu ſawu labu Garu eſi dewis, tos pamahzidams.“ Wiſàs ſchinîs weetàs, ir pilnigi ſkaidri redſams, ka Sw. Gars naw weenigi apgaiſmoſchana, kura muhs dara ſpehjigus ſapraſt pateeſibu, bet ir Perſona, kura nahk pee mums, lai deenu pehz deenas mums mahzitu Deewa pateeſibu. Wiſpaſemigakajam tizetajam uſ Jeſu Kriſtu ir tàs preekſchteeſibas (priwilegija), ka wina gars ne tikai top apgaiſmots preekſch Deewa pateeſibu ſapraſchanas, bet winam ir deewiſchkigs ſkolotajs, kurſch ikdeenas mahza winam wajadſigo pateeſibu. (1. Jahn. 2:20. 27). Sw. Gars ir ari parahdits, kâ Deewa behrnu Wadons un mehs laſam Rom. 8:14. „Jo zik no Deewa Gara top waditi, tee ir Deewa behrni.“ Winſch naw tikai eeſpaids, kurſch muhs dara ſpehjigus redſet, pa kahdeem zeleem Deews grib, lai mehs ejam, naw ari tikai ſpehks, kurſch muhs ſtiprina preekſch ſchi zeļa, bet ir Perſona, kura nem muhs pee rokas un maigi wed muhs uſ teem zeleem, pa kureem Deews grib, lai mehs ſtaigajam.

Sw. Gars ir ari preekſchâ ſtahdits, kâ Perſona, kurai ir wara pawehlet zilwekeem winu kalpoſchanâ preekſch Jeſus Kriſtus. Mehs laſam par Ap. Pawilu un wina beedreem Ap. d. 16:6. 7, „Un teem zaur Wrigiju un Galatiju ejot tapa aiſſleegts no tà Swehta Gara, to wahrdu Aſijâ runat; Miſijâ nahkuſchi, tee raudſija uſ Bitiniju eet, bet tas Gars teem nelahwa.“ Scheit Winſch ir Perſona, kura noteiz Pawila un wina beedru gaitu, Perſona, kuras waru tee atſina un kurai tee nekawejot padewàs.

Wehl tahlak Sw. Gars top rahdits kâ ta wiſaugſtakà autoritate draudſê; Winſch aizina zilwekus ſtrahdat un noleek katru ſawâ amatâ. Mehs laſam Ap. d. 13:2, „Un kad tee tam Kungam kalpoja un gaweja, tad tas

Swehtais Gars sazija: noschkireet Man Barnabu un Saulu pee ta darba, pee ka Es tos esmu aizinajis." Un Ap. d. 20:28, „Tapehz sargajat sew paschus un wisu ganamu pulku, pahr ko tas Swehtais Gars juhs eezehlis par biskapeem, ganit to Deewa draudsi, ko Winsch ar sawàm pascha asinim atpirzis." Jhstam pateesibas mekletajam scheit newar buht nekahdas schaubas, ka Sw. Gars ir Persona, kura mums scheit ir atklahta, kà deewischka Majestate un Walditajs.

No wisàm scheit peewestàm weetam, ir skaidri redsams, ka daudz darbi, kurus tikai kahda persona war pastrahdat, ir peerakstiti Sw. Garam.

Bijuschà materialista, advokata Filipa Moro:

Pasaule un winas deews.

Tulk. K. S.

I.

Autobiografija un leeziba.

„Bet juhs dabuseet spehku, kad tas Sw. Gars pahr jums buhs nahzis, un buhseet mani leezineeki tà Jerusalemê, kà ari wisâ Juhdu semê un Samarijâ un lihds pat pasaules galam." Ap. darb. 1:8.

Nahzeet, klausaitees wisi, kas Deewu bihstatees; es jums isteikschu, ko Winsch darijis pee manas dwehseles." Daw. 66, 16.

Es nahzu pee Jesus Kristus, kà sawa personiga Pestitaja 24. maijâ, 1903. gadâ; sawâ 44. dsihwes gadâ. Tuhlin es nesapratu pilnigi, kas ar mani tanî deenâ bija notizis, tikai pehz tam, zaur Sw. Rakstu lasischanu un studeschanu, es dabuju sinat, ka zaur Deewa schehlastibu, zaur tizibu us Wina Dehlu Jesu Jristu, es biju jaunatdsimis — darits dsihws, Ew. 2:5, un no nahwes pahrgahjis dsihwibâ. Jahna 5:14.

Eepreekschejôs gadôs es noteikti iswairijos pat no **formalas Kristus apleezinaschanas.**

Manâ dwehselê nebija zitas zenschanàs, ka tikai lai apmeerinatu sawa pascha „es"; wisas manas puhles bija wehrstas us to, lai eeguhtu un pawairotu lihdsekļus ta apmeerinaschanai. Sche es neisflehdsu ahrâ ruhpes par sawu gimeni, kura bes schaubam raksturotu mani kà lihdsjuhtigu wihru un tehwu; jo pehz manàm domam gimene ari peeder pee apsihmetà „pascha es."

Leetas, kuràm es peedewu wehrtibu, kà peemehram: reputazija, labi zilweku eeskati un t. t., aisnehma wisu manu laiku un wisas manas domas. Tagad es gaischi redsu, ka neapsinigi, bes sewischka aprehkina es biju **naudu darijis par sawu deewu** un dahwinajis winai sawu mihlestibu. Tagad es saprotu tos wahrdus Sw. Rakstôs, ka naudas mihlestiba ir elkdeewiba. Jautajeenu, waj ir jeb naw dsihwe aiz kapa, es neatrisinatu ne esoschâ ne neesoschâ weidâ pabihdiju nost pee malas. Palikdams ihsts razionalists (lai gan es biju tahds pat lihdsekotajs — zitu usskatu peenehmejs, ka leelakà lauschu daļa, kuri to neatsihst, tapehz ka tas eewaino winu paschmihlibu) es peenehmu scho prinzipu — tizet tikai tam, ko ar sawàm ahrejàm juhtam wareju usnemt — meesigo prahtu saprast. Es nepeenehmu Deewa leezibu, dariju Winu par meli, 1. Jahna 5:9, 10; noleedsu „pahrleezinaschanos par leetam, kas neredsamas," Ebr. 11:1., un gahju bojâ no sinaschanas truhkuma, lai gan pats sawâs un zitu zilweku azîs biju „loti isglihtots zilweks."

Par draudses lozekli es paliku 16 gadu wezs un wairakôs nahkoschôs gadôs akurati apmekleju basnizas deewkalposchanas; dsirdeju neskaitami daudz sprediku, bet tomehr, jautajeenâ par weenigo no Deewa nosprausto zeļu, kas wed pee pestischanas, es biju **tahds pat nesaprascha, kà hotentots.** Taisni tahdâ pat nelaimigâ stahwoklî atrodas miljoni wislabako lauschu schinî „kristigajâ semê" un tagadejâ „isglihtotâ gadusimtenî." Deewa wahrds ir aisklahts preeksch wineem tapehz, „ka schàs pasaules deews ir apstulbojis netizigàs sirdis, lai teem nespihd ta godibas pilna ewangelijuma sposchums no Kristus, kas ir Deewa gihmis." 2. Kor. 4:4.

Semischka laime neapmeerina: „ikweenam, kas dser no scha uhdens, atkal slahpst." Jahn. 4:13.

Kas attiecas us manu materialo stahwokli, tad waru sazit, ka panahkumi no manis iswehletâ profesijâ (likumu sinaschana) bija deesgan peeteekoschi, lai manu godkahribu apmeerinatu un zitôs pamodinatu skaudibu. Man bija loti laba weseliba un no saweem gimenes apstahkleem es newareju neko wairak labaku wehletees. Ka leekas, tad wiss bij pee rokas, kas weizinatu laimi un labklahschanos. Bet dwehseles un **sirdsapsinas meeru** newar atrast tur, ko pasaule sauz par „labeem apstahkleem." Neskatotees us to, ka man, ka redsams, bija wiss, lai buhtu apmeerinats ar sawu likteni un bauditu dsihwi, tomehr mans dwehseles stahwoklis nebija spihdoschs. Gruhti eedomatees tahdu zilweka stahwokli, kuru weenmehr wairak un wairak pahrnem skumjas, lai gan tàm, ka leekas, naw nedz eemesla nedz isskaidroschanas. Es jutos neapmeerinats un dsili nelaimigs; weenmehr beeschaki mani pahrnehma druhmas domas un sawadas nesaprotamas bailes. Zilweki un nodarboschanàs, kuru widû senak es sajutos tik labi, wairs mani neapmeerinaja; manî radàs wehleschanàs pazelt pasaules materialo aisskaru un paskatitees aiz ta, kas sewischki tur ir (un waj tur kaut kas mas ir).

Schis teekschanàs noweda mani **pee sinibas, filosofijas, okultisma, teosofijas** u. t. t. Bet ari schi mekleschana nedewa neka noteikta un pateesibas mekletaju atstahja noguruschu, fasistu, mirstam tikumiskà badâ. Dsihwe manâs azîs saudeja katru wehrtibu, winai wairs nebija ne mehrka ne nosihmes. Tik augsti zildinatee zilweka prahta spehki israhdijàs par nepeeteekoscheem, lai atrisinatu wisweenkahrschakos noslehpumus. Nahkotne

rehgojas manâ preekſchâ neiſſakami tumſcha un nepatihkama.

Bet wajag buht tatſchu pret ſchim ſkumjam kahdam lihdſeklim! . . . Es ſekoju pakaļ teem, kuri zenſchas iſklaidetees iſpreezâs, netizigo trokſnî un jautribâ, kuri mekle pasaules preekus. Es biju tahds pat beſdeewis, ka wiſi mani beedri. Mani pahrleezinaja, ka man wajagot „uſſautrinatees", ka „eſot loti noſtrahdajees" u. t. t. Tà man ſazija zilweki, kuri peedereja pee baſnizas un neweens no wineem neſazija weenkahrſcho pateeſibu, ka man **Kriſtus un Wina peſtiſchana ir wajadſiga.** Uf, tee neſkaitamee miljoni zilweku, kuri neapſinigi ſajuſdami ſcho weenigi leeto wajadſibu, to ihſtenibâ neſapraſdami, eet zaur dſihwi un neſaſtop neweenu, kas wineem to waretu paſkaidrot!

Uprakſtâ par manu noſpeeſto dwehſeles ſtahwokli es drukſin apſtahſchos. Man leekas, ka ſtarp teem, kuri laſis ſchis rindinas, daudſi winâs eeraudſîs galwenôs paſchi ſawas dwehſeles zeeſchanas. Ar dſiļu pahrleezibu waru wineem ſazit, ka teem ir pilniga atſwabinaſchana, kura ir jau iſdarita un wina naw tahļu, bet turpat pee wineem. „Tuwu pee tewis ir tas wahrds, tawâ mutê un tawâ ſirdî: proti tas tizibas wahrds, ko mehs ſludinajam. Jo ja tu ar ſawu muti Jeſu apleezinaſi par Kungu un ſawâ ſirdî tizeſi, ka Deews Winu no mironeem ir uſmodinajis, tad tu muhſchigi dſihwoſi. Rom. 10:8, 9.

Bet ſchis ſkumju un nemeerigais dwehſeles ſtahwokļis, beſ pehdam pagahja ka es newaretu to nemaſ tik ſihki aprakſtit, ja ſeſchi mehneſchi pirms ſawas atgreeſchanas es nebuhtu taiſijis maſu peeſihmi.

„Kas mani iſraus? Es Deewam pateizos zaur Jeſu Kriſtu muhſu Kungu." Rom. 7:24, 25.

Nekad neaiſmirſſchu to wakaru. Tas bija Nu-Jorkâ. Sawâ paraſtajâ, noſpeeſtâ gara ſtahwoklî es gahju teatrî uſſautrinatees. Es nonahzu pee kaſes, lai noſtahtos garajâ rindâ, kas wehlejâs dabut biletes, bet — it kà kahda neredſama roka mani pagreeſa uſ otru puſi. Kas notika nahkoſchâs minutês — es neatzeros; mani uſmodinaja kluſas dſeeſmu ſkanas, kuras aiſſkahra manas auſis. Es atrados aſtotâ alejâ, ap 44 eelu, wismaſ kahdu werſti atſtahtu no teatra. Es neſpehju dot dabigu iſſkaidroſchanu, kadehļ taiſni ſchî dſeedaſchana ſaiſtija manu uſmanibu un kadehļ es uſ winu atnahzu, bet es tuwojos ehkai, (weenkahrſchai, nepeewilzigai, ar uſraksta „Ewangelijuma Teļs") no kureenes pluhda ſkanas; es atrados luhgſchanas ſapulzê. Es apſehdos un paliku lihdſ ſapulzes beigam. Schî religiſkâ ſapulze atſtahja uſ mani ne wiſai leelu eeſpaidu un tas ko es redſeju, man ne wiſai labi patika. Kad pehz ſapulzes beigam, es tuwojos durwim daudſi mani ſweizinaja jeb ſneedſa pretî roku; weens pat apjautajâs par manas dwehſeles ſtahwokli — man bija tas patihkami. Es iſgahju no ſapulzes un tomehr wehl neſapratu weenkahrſcho pateeſibu, ka mans noſpeeſtais gara ſtahwoklis bij tapehz, ka es **biju wehl neſalihdſinats, neapſchehlots grehzineeks;** tapat ari tahļi no manis bija ta leelâ pateeſiba, ka ir Weens, Kurſch nomiris par maneem grehkeem un mani ſalihdſinajis ar Deewu zaur ſawâm aſinim. Atkahrtoju, ka dabigâ zeļâ newar iſſkaidrot, kas ſpeeda mani atkal apmeklet ſcho weetu; winai nebija nekas ahrigi ſaiſtoſchs un wiſs, kas tur notika nemaſ neſagahjâs ar manu garſchu un eeraſcham; winas apmekletaji ari nepeedereja pee manas kahrtas un winu beedriba man neapſolija neko interesantu.

Es wehletos ſche greeſt ſewiſchku wehribu uſ to brihniſchkigo pateeſibu, ka Deewa zeļi naw muhſu zeļi un zilweka gudriba ir gekiba Deewa preekſchâ. Es wareju eedomatees, ka tas, lai mani pahrleezinatu par Bibeles un kriſtiguma pateeſigumu, praſis weſelas fakultates wisdſiļako teologu puhles, kas nodarbojas wiſôs ſihkumôs ar ſkeptiſko filoſofiju un ſpehj pret to noſtahdit wehrtigus peerahdijumus.

Bet tas Kungs ſawâ gudribâ ſuhtija mani mahzitees dſihwibas zeļu **wisweenkahrſchako un paſcmigako lauſchu beedribâ,** kuri ir beſ ſewiſchkas iſglihtibas. Sewi es noſtahdiju wiſâs leetâs neiſmehrojami augſtaki par wineem. Wini maſ ko ſinaja no ta, ko mahza ſkolâs, bet wineem bija augſtaka ſinaſchana, ta ſinaſchana, par kuru weens no wiſiſglihtotakeem ſawa gadu ſimtena zilwekeem, bija gataws atdot wiſas ſawas preekſchteeſibas, turot tàs par neko, un upuret ſawu ſpoſcho nahkotni. Wilip. 3:8. Manas domas par ſawu ſinaſchanu, ſalihdſinot ar wisweenkahrſchako no ſcheem zilwekeem iſrahdijàs neparaſſas; wineem bija ſinaſchana par Jeſu Kriſtu, kà ſawu Peſtitaju un wini To apleezinaja kà Deewu, bet es ſchaî leetâ biju pawiſam neſapraſcha.

Neatminu, zikreiſ es biju ſapulzês, pirms padewos Sw. Gara eeſpaidam; neatzeros ari to, waj es ſajutu preekſch ſewis kahdu labumu no ſchîm apmekleſchanàm. Paraſti ſkatotees tàs ſapulzes wareja atſiht par loti garlaizigàm. Krihſe manâ dſihwê notika 24. maijâ 1903. g. Padodotees kaut kahdam eekſchejam, kluſam un neatlaidigam pamudinajumam, es uſwareju ſewî dabiſko kautreſchanos publiſki apleezinat Kriſtu un lihdſ ar daſcheem ziteem **iſgahju preekſchâ un nometos zelôs. Es eenehmu grehzineeka weetu,** un atſinu, ka man ir wajadſiga Deewa ſchehlaſtiba. Kahds tizigais (tas pats, kas apjautajàs par manu dwehſeles ſtahwokli) man blakàm nometàs zelôs un greeſàs ar luhgſchanu pee Deewa dehļ manas peſtiſchanas. Katrâ ſinâ, zeļuloziſchana ſapulzes preekſchâ un luhgſchana neiſtaiſa nepeezeeſchamo daļu no atgreeſchanàs; naw ari ſewiſchkas weetas, kur waretu ſanemt muhſchigas dſihwibas dahwanu, jeb ſewiſchka lihdſekļa — zaur ko to ſanemt. Ir nepeezeeſchams tikai weens: lai zilweks atſihtu,

kawinsch ir grehzineeks, ka preeksch sewis neko nespehj darit, un tizet, ka „Jesus Kristus ir nodots muhsu grehku dehl, un usmodinats muhsu taisnoschanas labad" Rom. 4:25.

Es eedomajos, ka, ja wispahr zilweka dabâ ir pahrmaina eespehjama, tad tai janoteek lehnam — pakahpeniski, „pehz ewoluzijas likumeem", peepeschai atgreeschanai es netizeju, tadehl es nesapratu, kas ar mani notika. Mana nesapraschana tomehr nekaweja Deewa wisspehzibai, kura darbojas zaur schehlastibu, mani atdsemdinat preeksch jaunas dsihwes. Es atgreesos pee Deewa ar dsilu atsihschanos par saweem grehkeem un ar to peetika.

(Turpmak wehl).

Prof. Tsch. G. Finneja:

Topeet peepilditi ar Swehtu Garu.

(2. Turpinajums).

1. War buht, ka **tu wedi leekuligu dsihwi**. Tawas luhgschanas naw nopeetnas un ihstas. Ne tikai tawa tiziba ir weenkahrschi ahriga israhdischana, bes sirds, bet tu ne-esi pateess sawâ satikschmê ar ziteem. Tà tu dari daudz ko, kas apbehdina Sw. Garu, tà ka Winsch newar eekschi tewis mahjot.

Kahds sludinatajs usturejas kahdâ familijâ, kur nama mahte pastahwigi suhdsejas, ka winai ne-esot preezigs prahts, un nekas, likas, newareja winai lihdset. Kahdu deenu daschas kundses atnahza winu apmeklet, un wina sazija, ka esot apwainota, kadehl tàs naw nahkuschas agrak, un speeda winas palikt un pawadit tur wisu deenu, un isskaidroja, ka n e w a r o t peekrist winu aisseeschanai. Tàs tomehr atwainojas un atstahja mahju, un tikko tàs bija aisgahjuschas, wina sazija kalponei, ka brihnotees par scho zilweku usstahschanos, ka warot winu pastahwigi trauzet un atnemt laiku. Sludinatajs to dsirdeja un nekawejot winai to pahrmeta un sazija, nu wina warot redset, kapehz wina newareja preezatees tizibas leetâs. Tas bij tapehz, ka wina bij **peeraduse pee deenischkas netaisnibas**, kas sneedsas lihdz pat meleem. Un pateesibas Gars newareja eemahjot schahdâ sirdî.

2. Ziti ir tik **weeglprahtigi**, ka Sw. Gars negrib ar wineem dsihwot. Deewa Gars ir swehts un nopeetns, un negrib dsihwot ar teem, kas padodas neapdomigai weeglprahtibai, wahrdôs waj istureschanâs.

3. Ziti ir tik **lepni**, ka wini newar sanemt Sw. Garu. Wini tà mihl drehbes, gresnu dsihwi, ekipaschas, modes u. t. t., ka naw brihnums, ja wini naw pildîti ar Sw. Garu. Un tomehr schahdas personas isliksees nesaprotam, kapehz winàm naw preeziga tizibas dsihwe.

4. Daschi ir tik **pasauligi**, mihle tà sawu ihpaschumu, un tà puhlas tapt bagati, ka newar sanemt Sw. Garu. Kà Winsch war tahdôs laudîs eemahjot, kad wisas winu domas ir pee pasaules leetam un wisas winu sspehjas aprihtas zenschanas eeguht bagatibu? Un wini turàs pee tàs, kad to dabû, un zeesch sahpes, ja teek no apsinas speesti darit ko preeksch pasaules atgreeschanas. Wini rahda, zik loti wini nihl pasauli wisâ sawâ satikschmê ar ziteem. Masas leetinas to israhda. Wini kaulejees ar nabaga zilweku, kursch dara kahdu masu darbinu preeksch wineem, lihdz semakai kapeikai. Ja wini darbojas leelâ apmehrâ, loti eespehjams, ka wini buhs plaschi un labi, jo tas nahk wineem pascheem par labu. Bet ja ir darischanas ar kahdu preeksch wineem newehrtigu personu, ar strahdneeku, mekaniki, jeb kalpu, wini issuhks winu lihdz pehdejam pfeenam, neluhkojot, zik tas pateesi ir wehrts, un tad tee wehl isleekas tik apsinigi, itkà teem nebuhtu nekà eespehjams dot wairak. Wini kaunetos tà darit ar kaudim wineem lihdzigâ stahwoklî, tadehl ka tas taptu sinams un kaitetu winu reputazijai (slawai). Bet **Deews to sin**, un ir wisu peerakstijis, ka wini ir mantaskahrigi un netaisni sawâ rihzibâ, un negrib darit ko pareisi, ka tikai tad, kad tas isnahk winu intreschu labâ. Nu ka war buht schahdôs tizigôs Deewa Gars? Tas ir ne-eespehjami.

Ir daudzums tahdu leetu, zaur kurâm Deewa Gars top apbehdinats. Laudis tos sauz par maseem grehkeem, bet Deews tos nesauz par maseem. Man eeschahwas schis domas, kad es redseju masu peesihmi „Labâ Wehstî."*) Isdeweji pasinoja, ka wairak tuhkstoschi dollaru atrodas abonentu rokâs, kam wajadseja pehz taisnibas buht samaksatam, un ka suhtot agentu tos salasît, iseetu tikpat daudz, zik eenahktu. Domaju, tà ir ari ar wiseem ziteem garigeem laikraksteem, ka abonenti waj nu sagahdà isdewejeem puhles un isdewumus, kas zeļas issuhtot agentu salasît to, kas peenahkas, jeb tee tos peemahna un nesamaksa. Bes schaubam teek, es nesinu zik daudz, tuhkstoschu dollaru attureti schahdâ zeļâ no tà sauzameem tizigeem, taisni tapehz ka tàs ir tahdas masas summas, jeb wini ir tik tahlu, ka tàs newar tikt peedsihtas. Un tomehr schee laudis luhgs Deewu un israhdisees loti deewbijigi un brihnisees, kapehz wini newar buht preezigi sawâ tiziba, un kapehz teem naw Deewa Gara! Taisni schi **nolaidiba moralisko prinzipôs**, schis apsinas truhkums masàs leetàs, kas walda draudsês, pawisam apbehdina Swehto Garu. Kà, waj nebuhtu Deewam par kaunu dsihwot un buht sabeedribâ ar zilwekeem, kas isleetos katru atgadijumu, peekrahpt sawu tuwaku, ja tee to tà war isdarit, ka nekàds negodâ.

5. Ziti **pilnigi neissuhdz** un **neatstahj** sawus grehkus, un tapehz newar preezatees par Sw. Gara klahtbuhtni. Wini issuhdz sawus grehkus wispahrigi, warbuht, un ir weenmehr gatawi atsihtees, ka wini ir grehzineeki. Jeb wini issuhdzes pa datai daschus sewisch-

*) Kahds amerikanu garigs laikraksts.

kus grehkus. Bet wini to dara atturigi, lepji, fargadamees, itkà baididamees, ka isteiks drukku wairak, nekà wajadsigs; tas ir, kad wini atsihstàs zilwekeem par tàm netaisnibam, ko wini teem ir isdarijuschi. Tee to dara tahdâ weidâ, kas israhda, ka schi atsihschanàs newis brihwi islauschàs is atklahtas sirds, bet teek is wineem ispeesta zaur winus fatweroscho apsinas roku. Ja wini kahdu ir eewainojuschi, wini to p a d a r a i atsauks, kas isnahk zeetsirdigi, launi un leekuligi, un tad wini prasis: „Nu, brahli, waj tu esi apmeerinats?“ Un juhs sineet, zilwekam buhtu gruhti sazit, ka winsch naw apmeerinats, pat ja atsihschanàs buhtu auksta un bessirdiga. Bet es jums saku, **Deews naw apmeerinats.** Winsch sin, waj tu esi lihdz galam gahjis godigas atsihschanàs zeku un nehmis us sewi wisu tew peenahkoschos kaunu. Ja tawa atsihschanàs ir tikusi is tewis isspeesta un iswilkta, waj tu domà, ka mari peekrahpt Deewu? „Kas sawus pahrkahpumus apslahj, tam tas neisdosees; bet kas tos **isfuhds un atstahj**, tas dabùs schehlastibu. „Sal. t. w. 28:13. „Kas pats pasemojas, taps paaugstinats. Luk. 14:11. Ja tu pilnigi nepasemojecs, un neatsihsti godigi sawus grehkus, un neatlihdsini, kur esi ziteem kaitejis, tad tew naw teesibas gaidit luhgschanas Garu.

6. Zitti **neeewehro kahdu sinamu peenahkumu**, un tas ir eemesls, kapehz wineem naw Swehta Gara. Weens neluhds sawâ familijâ, kaut gan sin, ka to wajadsetu darit, un tomehr winsch mehgina dabut luhgschanas garu! Ir daudz jaunu zilweku, kuri juht sawâ sirdi, ka wineem wajadsetu sagatawotees par sludinatajeem, bet wineem naw luhgschanas gara, tadehl ka winu mehrkis ir kahda pasauliga leeta, kas attura winus swehtitees schim darbam. Wini sinaja sawu peenahkumu un atteizàs to darit un tagad luhdz pehz Deewa Gara wadischanas. Wineem tàs nebuhs. Zits ir bijis nolaidigs tizibas apleezinaschanâ. Winsch sin sawu peenahkumu, bet atteizàs peeweenotees draudsei. Reis winam bij luhgschanas gars, bet neeewehrojot sawu peenahkumu, winsch aisbehdinaja Sw. Garu prom. Un tagad winsch doma, ja winsch wehl reis waretu preezatees Deewa waiga gaismâ, un waretu atjaunot sawu pestischanas pahrleezibu, winsch daritu sawu peenahkumu un peeweenotas draudsei. Un tà winsch luhdz pehz ta atkal, un mehgina peedabut Deewu pee saweem noteikumeem, ka winam tiktu dahwata Wina klahtbuhtne. Tew naw wajadsigs to gaidit. Tu dsihwosi un nomirsi tumsibâ, isnemot ja tu esi gataws, p a p r e e k s c h darit sawu peenahkumu, e e k a m Deews atklahjas, ka ar tewi salihdsinajees. Ir par welti sazit, ka tu noschkirsees, ja Deews p a p r e e k s c h tew patahdis sawu gaismu Winsch to nedaris tik ilgi, kamehr tu dsihvo; Winsch laus tew nomirt bes tàs, ja tu atsazisees darit sawu peenahkumu.

Pasinu mahsas, kuras juta, ka wajadsetu sarunatees ar saweem neatgreesteem wihreem, un luhgt ar wineem, bet winas to ne-eewehroja, un tà eekluwa tumsâ. Winas sinaja sawu peenahkumu un atsazijas to darit; winas taisija lihkumu ap to un tur winas pasaudeja luhgschanas garu.

Ja tu neesi eewehrojis kahdu sinamu peenahkumu un tà esi pasaudejis luhgschanas garu, tew wajag pa-preeksch padotees. Deews **ir ar tewi nemeerâ**. Tu atsazijees no paklausibas Deewam, un to tew wajag islabot. Warbuht tu to aismirsi, bet ne Deews, un tew jaapnemas to atgahdatees un noschehlot. Deews nekad nepadosees un nedos tew sawa Gara, kamehr tu sawu wainu nenoschehlosi. Ja man tagad buhtu wisstuwaja azs, es waretu saukt pa wahrdam wisus schinî sapulzê, kas naw eewehrojuschi kahdu sinamu peenahkumu, jeb ir isdarijuschi kahdu grehku un naw to noschehlojuschi, un tagad tee luhdz pehz luhgschanas Gara, bet newar panahkt Wina sanemschanu.

Lai scho illustretu, atstahstischu kahdu gadijumu. Kahds labs zilweks schis walsts wakara dalâ bija ilgu laiku darbigs tizigajs un bija radis pamahzit meegaino draudsi, pee kuras winsch peedereja. Draudse drihs jutàs apwainota un saudeja pazeetibu, un daudsi winam sazija, ka wehlotees, lai winsch tos labak laistu meerâ, wini nedomajot, ka winsch teem waretu darit kahdu labumu. Winsch tos nehma pee wahrda, un wisi aismigàs un guleja kahdus 2 waj 3 gadus. Wehlak pee wineem atnahza kahds sludinatajs, un eesahkàs pamoschanàs, bet minetais wezakais likàs buht saudejis sawu garigumu. Agrak bija rasts redset winu katra laba darba preekschgalâ, bet tagad winsch atturejas. Neweens to newareja saprast. Beidsot, kad winsch kahdâ wakarâ gahja us mahjam, pateesiba par wina stahwokli apgaismoja wina prahtu, un winsch pilnigi ismisa us daschàm minutem. Galu galâ wina domas greesas atpakal us **grehzigo apnemschanos, laist draudsi ar winas grehkeem meerâ**. Winsch juta, ka nekahda waloda newaretu aprakstit schi grehka melnumu. Tanî azumirklî winsch saprata, kas tas ir, buht pasuduscham, un atrast, ka Deewam ir kas pret winu. Winsch eeraudsija, ka tas ir bijis launs gars, kas winu weda pee tàs apnemschanàs: tas pats, kas lika Mosum sazit: „Juhs pahrgalwji“ (4. Mos. 20:10). **Winsch pasemojas us weetas, un Deews pahr winu isslehja sawu Garu.** Warbuht daschi no jums, kas mani dsird, ir taisni schinî stahwoklî. Tu esi sazijis kautko aiskaroschu jeb nelaipnu kahdam zilwekam. Warbuht tas bij saihgums pret kahdu kalpu, kursch bij tizigajs. Jeb warbuht ta bij smahdejoscha issazischanàs par kahdu sludinataju jeb zitu kahdu personu. Warbuht tu biji dusmigs, tapehz, **ka tawas domas netika peenemtas**, jeb **taws gods tika aiskahrts**. Pahrmeklejees smalki un luhko atrast to grehku. Warbuht tu to esi aismirsis. Bet Deews to naw aismirsis, un nekad nepeedos tawu nekristigo usweschanos, luhdz tu to nenoschehlosi. Deews newar skatitees tam pahri. Nebuhtu nekahds labums, ja Winsch to daritu.

Kas par labumu buhtu, ja peedotu, kamehr grehks kaist tawâ sirdî?

7. Warbuht tu stahweji pretim Swehtam Garam. Warbuht tas taws **p a r a d u m s** stahwet pretim Sw. Garam. Tu turees pretim pahrleezibai. Kad sludinajot kaut kas tika sazits, kas aiskahra tawu leetu, tawa sirds sazehlas un turejas tam pretim. Daudsi ir ar meeru klausitees weenkahrschu un zaursprotamu sludinaschanu tik ilgi, kamehr wini to wisu war isleetot pee ziteem; misantropisks (zilwekeem eenaidigs) gars leek teem atrast apmeerinajumu, dsirdot, ka ziti top pahrmekleti un pahrmahziti; bet kad pateesiba aiskar **w i n u s**, tee tuhlin kleeds, ka tas ir kaut kas personigs un lamajoschs. Waj schis ir taws stahwoklis?

8. Bet pateesi leeta ir ta, ka tu **w i s p a h r i newehlees Swehto Garu.** Schi ir taisniba katrâ gadijumâ, kur tew naw Sw. Gara. Nepahrproti mani scheit. Luhdsu ruhpigi isschkirt. Nekas naw parastaks, ka tas, ka laudis wehlas kahdu leetu daschu eemeslu dehl, bet wispahri negrib winu. Kahds zilweks eerauga weikalâ leetu, kuru winsch wehletos eeguht, un ee-eet un prasa zenu, doma par winu drusku, un galigi nolemj nepirkt winu. Winsch to leetu wehlas, bet zena winam nepatihk, jeb winsch negrib nest isdewumus, tà ka wispahri winsch iswehlas winu ne-eeguht. Tas ir eemesls, kapehz winsch winu ne-eeguhst. Tà zilweki war wehletees Deewa Garu daschu eemeslu dehl, skatotees no ta stahwokla, kahdu lihgsmibu un sirdseepreezinaschanu Winsch dod. Ja tu zaur agrakeem peedsihwojumeem sini, kas tas ir — satiktees ar Deewu, un zik saldi ir iskust grehku noschehloschanâ un buht pilditam ar Sw. Garu, tu newari zitadi, kà wehletees scho preeku atkalatgreeschanos Un tu wari nonemtees nopeetni luhgt pehz ta, un luhgt pehz tizibas pamodinaschanas. Bet wispahri tu newehlees, ka Winsch nahktu Tew ir tikdaudz kas darams, ka newari peegreest Winam usmanibu. Jeb Winsch prasis tikdaudz upurus, ka tu newaretu panest, ja Winu sanemtu. Ir daschas leetas, kuras tu negribi atstaht. Tu atrodi, ka, ja tu gribi lai Deewa Gars pee tewis eemahjo, tew wajag west zitadu dsihwi, tew wajag atstaht pasauli, tew wajag nest upurus, tew wajag atschkirtees no saweem pasauligeem beedreem, un noschehlot sawus grehkus. Un tà, wispahri, tu negribi, ka Winsch nahk, isnemot ja Winsch ir ar meeru eemahjot pee tewis un atwehlet tew dsihwot, ka tew patihk. Bet to Winsch nekad nedaris.

9. Warbuht **tu neluhdsi pehz Swehta Gara;** jeb tu luhdsi un neleeto nekahdus zitus lihdsekļus, jeb tu luhdsi un **nedsihwo saskanâ ar tawam luhgschanam**. Jeb tu leeto lihdsekļus, aprehkinatus turetees luhgschanam preti, jeb tu luhdsi, un tiklihds Winsch nahk un sahk darbotees pee tawa gara, tu **teeschi aisbehdini Winu prom,** un negribi staigat ar Winu

IV. Tagad es rahdischu leelo wainu, kura tew ir, ja esi bes Deewa Gara.

1. Tawa waina ir tikpat leela, zik leela ir Deewa autoritate, kura tew pawehl buht pilditam ar Sw. Garu. Deews to pawehl, un pretoschanas ir tikpat leela nepaklausiba Deewa pawehlem, ka nepateesi swehret, sagt, laulibu pahrkahpt, jeb sagahnit swehtdeenu. Doma par to. Un tomehr ir daudz zilweku, kuri sewi nemaz newaino par to, ka ir bez Sw. Gara. Tee pat tura sewi par it deewbijigeem tizigeem, tadehl, ka tee eet us luhgschanu sapulzem, bauda sakramentus, un dara to wisu, kaut gan dsihwo gadu pehz gada bez Deewa Gara. Bet tagad tu redsi, ka tas pats Deews, kas saka: „Nepeedseratees", ari saka: „Topeet peepildîti ar Garu." Juhs wisi sakat, ja kahds zilweks ir pastahwigs sleptawa jeb saglis, winsch naw tizigajs. Kapehz? Tadehl ka winsch dsihwo pastahwigâ nepaklausibâ pret Deewu. Ja winsch swehrè, tew naw schehlastibas preeksch wina. Tu nekaut winam luhgtees, ka wina sirds ir taisna, wahrdi naw nekas. Deews neko neredsina par wahrdeem. Tu turetu par breesmu leetu, ja schahds zilweks buhtu draudses lozeklis, jeb ja schahdu tauschu beedriba eedomatos sauktees par Kristus draudsi. Un tomehr tee ne druskin wairak nedsihwo nepaklausibâ pret Deewu, kà tu, kas dsihwo bez luhgschanas Gara un bez Deewa klahtbuhtnes.

2. Tawa waina lihdsinàs wisam tam labumam, kuru tu waretu darit, ja tew Deewa Gars buhtu tahdâ mehrâ, kahdâ taws peenahkums ir Winu sanemt, un kahdâ tu waretu Winu sanemt. Juhs, schis draudses wezajee! Zik daudz laba juhs waretu darit, ja jums buhtu Sw. Gars. Un juhs, swehtdeenas skolas skolotaji, zik daudz laba juhs waretu darit; un juhs, draudses lozekli ari, ja juhs buhtu pilditi ar Swehto Garu, juhs waretu darit leelu labumu, besgaligu labumu. Labi, juhsu waina ir tikpat leela. Scheit ir swehtiba apsolita, un juhs to warat sanemt, ja darat sawu peenahkumu. Juhs esat gluschi atbildigi draudsei un Deewam par wisu scho labu, ko juhs waretu darit. **Zilweks ir atbildigs par wisu labu, ko winsch war darit.**

3. Tawa waina, tahlak, top ari mehrota zaur wisu to launumu, kuru tu isdari kà sekas tam, ka esi bez Swehtà Gara. **Tu esi par negodu tizibai.** Tu esi peedausischanàs akmens draudsei un pasaulei. Un tawa waina aug zaur teem daschadeem eespaideem, kuri nahk is tewis. Un tà tas peerahdisees soda deenâ.

(Turpmak wehl).

Pehz Gotfrida Arnolda:

Kahdi bija pirmee kristigee?

Talk. Schenija.

(2. Turpinajums).

Pirmo kristigo seegelis.

Kristigâ dsihwê wiss atkihstas pakahpeniski. Naw stipra zelma bez spehzigas saknes. Pirmeem dihgteem jabuht

weseligeem, zitadi stahds nebuhs dsihwes spehjigs un isturigs. Tadehl ari preekſch mums ir koti no swara sinat, kahdi uſskati bija pirmeem kristigeem par garigàs dsihwes ſahkumeem, par **grehku noſchehloſchanu** un **atgreeſchanos**.

Wini noſauza atgreeſchanos par nowehrſchanos no ſewis un paſaules un — peegreeſchanos Deewam.

Origens, ari weens no wezajeem, apgaiſmotajeem baſnizas tehweem, rakſta starp zitu: „Ja gribi sinat, ko noſihmè buht atgreeſts, tad uſklauſees wiſpirms, kas tas ir — buht nowehrſts. — Wiſi tee ir nowehrſuſchees, kuri pa deewkalpoſchanas laiku ſawàs domàs kawejas kur zitur. Wiſi tee ir nogreeſuſchees, kuri ir ſaiſtiti pee ſuhdiſchanàs un ruhpem dehl baribas, kuri dſenas pehz bagatibas, kuri mihlè ſchis paſaules godu un kahribas. — Bet ko nu noſihmè buht atgreeſtam? — Kad mehs wiſam tam atgreeſcham muguru, un ar wiſu ſawu tſchaklumu, lihdſdarbibu, juhtam un ruhpem uſnemam Deewa Wahrdu, wiſu zitu atſtahjam, atdodamees Deewam un zenſchamees Winu apleezinat."

Pirmee kriſtigee mehdſa ſalihdſinat grehku ar gruhtu ſlimibu, kas laupa mums gara un prahta leetoſchanas ſpehjas. „Ja kahds no ſawas trakulibas ſahk atkal atjehgtees, tad wina gara azis ſahk atdaritees, pehz kam ſeko agrako darbu noſchehlojchana, tà ka tam jakaunas ſawas gekibas dehl, atzerotees, ka wina nabaga dwehſele pirms tam bija kà ar naglam peekalta pee kahribam. To paweiz bauſliba, zaur kuru zelas grehku atſihſchana. Bauſliba parahda zilwekeem grehka nahwekli (gifti) un, tà ka tee ir brihwibu neleetigi walkajuſchi un dewuſchees uſ ſamaitaſchanu, tad bauſliba war winus no ſchi poſta atturet, tà ka tee ſahk mahzitees Deewam kalpot atjaunotà garà; tà teek atnemts — reiſ pamodinatai dwehſelei — pehdejais atwainoſchanàs eemeſls, ka ta newar teikt: es nepaſinu grehka, un tà wiſi teek padoti tam Kungam zaur ſawu noſeegumu atſihſchanu."

„Bauſliba man palihdſeja", tà leezina kahds zits baſnizas tehws, „ka es eeſahku apleezinat to, ko biju noleedſis; es atſinu ſawus grehkus un neapſlehpu ſawu netaiſnibu. Es biju grehkojis; kà es wehl buhtu warejis eedroſchinatees zelt preekſchà kahdu atwainoſchanos? Man bija mute aiſbahſta."

Dwehſeles ſatreektibu tureja pee atgreeſchanàs prozeſa (gaitas) par neiſpaleekamu. Jo neweens newarot weenigi zaur klauſiſchanos, beſ zihnina kluht pee dſihwibas, tadehl ka zelſch uſ to ir wiſai ſchaurs un behdu pilns. Smeekleem tapat wehrſchas tehràs, dſeeſmam waimanàs, preekeem noſkumſchanà. Wiſpahrigi pee pirmeem kriſtigeem waldija domas, ka lihdſ ar grehku noſchehloſchanu zilweks top kaunigs; jo, — tà wini mehdſa teikt, — tik ilgi, kamehr kahds grehku netura par kaunu, tik ilgi tas wehl grehko aiſ paraduma un ſawas gribas dehl. Jekabs ſaka: „Eſeet behdigi un noſkumuſchi un raudat; juhſu ſmeekli lai pahrwehrſchas par waideem un juhſu lihgſmiba par ſkumibu. Paſemojatees ta Kunga preekſchà, tad Winſch juhs paaugſtinàs." (Jek. 4:9. 10.)

Pirmee kriſtigee turejàs pee eeſkateem, ka tahds neapraud ſawu garigo nahwi no pateeſas firds, kurſch pa ſawu grehku noſchehloſchanas laiku wehl beſbehdigi preezigs ſtaigà, bet ka firdsnoſkumſchana, ja ta ir ihſta, parahdas ari ahrigi. Tadehl wini gaweja un luhdſa kopà ar teem, kuri bija atgreeſuſchees pee Jeſus, un tos pamahzija, kà wini waretu panahkt grehku peedoſchanu no Deewa.

Kahds deewbijigs baſnizas tehws ſtahſta paſawu perſonigu atgreeſchanos: „Kad es zaur dſiku apluhkojumu biju ſawas firds dibenà eegremdejees, un wiſs mans poſts — kà milſu kaudſe ſtahweja man preekſch azim, tad manì ſakrahjàs leels aſaru leetus, kuru es ar ſchehlabu balſi mekleju iſgahſt weenatnè. Es pakritu ſemè un lahwu ſawai aſaru ſtraumei walu, ja, es pats neſinu, ar kahdàm waimanam es brehzu — ſawà firds ſatreektibà — uſ Deewu."

Kà gluſchi no ſewis ari gadijàs, ka atgreeſigee, — kureem grehks bij par tahdu pahrmehrigu naſtu kluwis, — to iſſuhdſeja neween tam Kungam, bet ari zilwekeem.

Bet wairak ſwara, nekà uſ wiſu peemineto, — kas galwenà kahrtà parahdijàs tik juhtu dſihwè, pirmee kriſtigee lika uſ atgreeſchanàs teeſcheem augleem „Nepeeteek", tee teiza „ka kahds atſihſtas par nabaga grehzineeku un tatſchu — ſawà firds dibenà ſajuht kahri tahlak grehkot. Schi nebuhtu nekahda luhgſchanàs, bet tik weltiga, tukſcha ſlahpaſchana. Tik to peenehma par notikuſchas pahrmainas droſchu ſihmi, ja kur mihleſtiba uſ launumu bija gluſchi iſdſehſta iſ firds. Kas eedewàs par jaunu grehkà, to uſluhkoja par tahdu, kas naw bijis wehl pilnigi atgreeſees, nedſ ari ſawus grehkus pilnigi noſchehlojis.

„Kas agraki meeſai labi patika, tam tagad jabuht gluſchi pretigam, un pehz kà mums bija ſewiſchka teekſchanàs, tam tagad jatop par reebekli," tà wini ſazija.

Sewiſchki to atteezinaja uſ teem grehkeem, kurôs dwehſele bij ſaiſtita wiszeeſchaki.

Tadehl preeks bij leels, ja kahds pee ſawas atgreeſchanàs peerahdija ſawu jauno dſihwoſchanu tuhlin ar to, ka tas tagad rahdija taiſni pretdalu no ſawas agrakàs grehka dſihwes, peemehram, ja augſtprahtigais tapa paſcmigs, ſkopais dewigs, duſmigais lehnigs, dſehrajs ſahtigs un prahtigs un neſchkihſtais kaunigs un tikumigs. Ja, toreiſ ſagaidija ar pilnu teeſibu, ka lihdſ ar atgreeſchanos wiſam domu weidam un paſchai dabai jatop agrakam rakſturam gluſchi pretejeem. To uſſkatija par prahta mainu un jaunpeedſimſchanu.

Eerunas par wezo Adamu, — kurſch toreiſ tàpat kà tagad weenmehr grib ar ſawu wahjibu aiſbildinatees, — nemaſ nepeelaida, bet tizigee raudſijàs uſ to ſchehlaſtibu, kura dahwina ne tik ween grehku peedoſchanu, bet ari palihdſ uſ preekſchu wairs negrehkot. Tik pat maſ, zik neatgreeſees zilweks ſpehj ſwehtu dſihwi weſt, tik maſ ari taiſnotais

drihkst neſwehli dſihwot, jeb kahds no mironeem uſmodinatais waretu wehl uſ preekſchu palikt mironis, tà wini ſpreeda.

„Taiſni tas padara Deewa ſchehlaſtibu pret grehzineekeem tik leelu, ka tee, kuri ir tikuſchi par ſawem grehkeem pahrmahzîti, wehlak ari war ſchinî pahrmahzîſchanâ palikt," ſaka Auguſtins.

Auguſtins wareja runat iſ peedſihwojuma.

Warbuht ka daſcham no mihleem laſitajeem ir Auguſtina atgreeſchanàs aprakſts jau paſihſtams, bet tà ka tas ſatur ſewî tik daudſ rakſturiſku wilzeenu, kas zitàm dwehſelem waretu noderet par eepreezu un ſwehtibu, tad — lai buhtu atlauts to ari wehl te eeweetot.

Zeeſchi, ja pat neſchkirami ir Auguſtina atgreeſchanàs ſtahſts ſaweenots ar wina mahtes dſihwi, kadehl ari par pehdejo jaſahk wiſpirms runat.

Schim ſtahſtam ari taî ſinâ ir leela noſihme, ka tas rahda, zik beeſchi kahda zilweka atgreeſchanàs war buht ſaiſtita pee zita atgreeſchanàs un kahds ſpehks ir uſtizigai neatlaidigai aiſluhgſchanai — kas war noderet par eedroſchinajumu daſcham labam no mums, kurſch baiſojas un zihnas ſawu mihlo peederigo dehl.

Tà tad — Monika, Auguſtina mahte, bija kriſtigu wezaku meita Tagaſtâ, Seemeļafrikâ. Bet wairak par wezakeem darija eeſpaidu uſ winas attihſtibu kahda weza, deewbijiga wehrdſene. Schi peeradinaja Moniku ſewiſchki pee paſchaudſinaſchanas un ſawu kahribu ſawaldiſchanas. Winai bij jamahzàs pat zaur uhdena dſerſchanu eeaugt ſahtibâ, „jo", tà ſazija wehrdſene, „tagad juhs dſerat uhdeni; bet wehlak, kad juhs apprezatees un topat kundſenes, tad jums uhdens wairs neſmek; tatſchu uhdena dſerſchanas paradums jums buhs palizis."

Un teeſcham Monika wehlak eeſtiga leelâs breeſmâs, kriſt dſerſchanas ligai par upuri. Wina kà meitene tika beeſchi ſuhtita uſ pagrabu, taiſni tadehl, ka winai uſtizejàs. Sahkumâ Monika pabaudija no wihna kruhſes aiſ weenkahrſchas ſinkahribas, bet pamaſam ta ſahka baudit ar kahri un tas notika arween jo leelakâ mehrâ. Te Deews iſglahba winu, kà likàs, zaur ne-eewehrojamu gadijumu. Kahda wehrdſene, ar kuru Monika bij ſanahkuſi ſtrihdû, noſauza to par wihna ſchuhpu. Schis wahrds atwehra Monikai azis, wina paſemigi paneſa pelnito noſahkajumu un no ta brihſcha ſahkot atmeta wihna dſerſchanu.

Kad Monikai bij 20 gadu, winas wezaki to iſprezinaja kahdam paganiſkam pilſehtas padomneekam Patrizijam — Tagaſtâ. Gluſchi pretî Monikas karſtaſinigai, dſiki un ſtrauji uſnehmigai dabai, un kaut gan winas laulats draugs zaur ſawu wehl paganiſki meeſigo prahtu, zaur beeſchakeem neuſtizibas gadijumeem un zaur ſawu ahtro, duſmu kaiſlo dabu winu beeſchi nolika ſem gruhteem pahrbaudijumeem, tatſchu Monika palika neſmahdejama, paſemiga ſeewa. Wina prata kluſet, nezenſdamàs ſawu wihru atgreeſt zaur wahrdeem, ja daudſ, tad ta eedroſchinajàs kahdreiſ labakâ gadijumâ — winam dot kahdu atteezigu aiſrahdijumu, un par wiſàm leetam wina nelahwàs ſewi atdſiſinat un ſaruhktinat. Tà winu laulibas dſihwe palika jo projam it ſaderiga, un Patrizijs ſahka pamaſam atſiht ſawu netaiſnibu un mihleja ſawu ſeewu jo dſenas wairak.

Beeſchi gadijàs, ka zitas ſeewas atnahza pee Monikas, ruhgti ſchehlodamàs par ſawu wihru pahreſtibam. Monika mehdſa winàm atbildet: „Ne juhſu wihri, bet juhſu m e h l e s ir wainigas, ka jums tà klahjas; eſat pret ſaweem laulateem draugeem paſemigas un goddewigas, tad juhs padariſat winus drihſ ween rahmus."

Ari pret ſawu wihra mahti, — kura ſahkumâ iſturejàs pret to wiſai naidigi, — Monika leetoja wiſâ paſemibâ un leelâ goddewibâ tos paſchus kriſtigas mihleſtibas eerotſchus un peedſihwoja ari tur jaukako uſwaras preeku.

Bet Patrizijs, Monikas wihrs, dehl kura atgreeſchanàs wina bij ilgi luhguſi, likàs ihſi pirms ſawas nahwes wehl kriſtitees un patureja no ta brihſcha ari pateeſi j a u n u ſirdi.

Tatſchu wisgruhtako tizibas pahrbaudijumu Monikai nahzas iſturet ſawa pirmdſimtà dehla Auguſtina dehl, dſim. 354. gadâ. Juhtu dſiļumu un teeksmi pehz muhſchibas Auguſtins bija gan mantojis no ſawas mahtes, turpretim newaldamibu un ſtrauju meeſas kaiſlibu no ſawa tehwa.

Beſ tam Auguſtins bija jau gan ari Peſtitaja Wahrdu, tà ſakot, lihdſ ar mahtes peenu ſewî uſnehmis; tatſchu neſahle, kuru eenaidneeks bij iſſehjis, ſahka — wareni attihſtotees — drihſumâ to pahraugt Auguſtina tehws, toreiſ buhdams wehl pagans, preezajas par ſehna palaidnigàm trakulibam un winâ pamoſtoſchos kaiſligumu, tapehz ka winſch uſſkatija wiſu to par geniala (augſtakâ mehrâ apdahwinata) gara rakſturiſku ſihmi, un pee tam koti wehlejàs, kaut Auguſtins kluhtu reiſ par ſlawenu runataju.

Ar dſiļu noſchehloſchanu Auguſtins attehlo ſawus grehkus jau no ſehna gadeem ſahkot — ſawàs „Konfeſijàs" (paſchatſihſchanàs rakſtôs), kuras winſch ſarakſtija pehz ſawas atgreeſchanàs. Auguſtins apmeloja, tà winſch atſihſtas, wezakus un ſkolotajus, aplaupija kopigi ar ſaweem beedreem pa naktim ſweſchu lauſchu augļu kokus u. t. t. To wiſu winſch darija aiſ preeka uſ launu, aiſ ſinkahribas un ari aiſ neihſtas godkahribas dſinekļa, pat launakâ darbâ pahrſpeht wiſus zitus.

Tatſchu ar laiku Auguſtins ſahka koti dedſigi peekertees ſtudijai, bet ari protams tik aiſ godkahribas. Bet turklaht winſch grima dſiļak un dſiļak meeſas kahribas purwâ. Dſihwodams greſnàs Kartagas pilſehtas augſtſkolâ, winſch — ſemôs noluhkôs — apmekleja peldetawas, pawedinoſchas iſrahdes un zitas weetas, kur ween bij leelaka iſdewiba redſet dſihwes neſchkihſtibu. Tikko 19 gadus wezam jauneklim Auguſtinam peedſim'a dehls iſ neatlauta ſakara; dehlu Auguſtins — kahdâ ſwinigakâ ſajuhſmas brihdî — noſauza gan par Adeodatu (no Deewa dotu).

Auguſtina mahte raudaja, peeſauza un luhdſa Deewu, tomehr wiſs rahdijas buht welti. „Es neſpehju iſteikt ar

zik daudſ leelakàm ſahpem mahte ir mani garigi dſemdejuſi, nekà meeſigi," tà winſch pats atſihſtas wehlak.

Gads pehz gada aiſtezeja; Auguſtins likàs paleekam tahds, kahds bijis. Tatſchu wina ſirdî grauſa dſili apſlehpta ilgoſchanàs pehz Deewa un zitas labakas dſihwes. Wina tehws nomira, kad tam bij 19 gadu. Mahte — daudſ aſaru ledama — turpinaja par Auguſtinu Deewu luhgt. Kahds deewbijigs bihſkaps, kuram Monika reiſ iſſuhdſeja ſawas ſirdsbehdas, zeredama, ka tas mehginàs ſawu eeſpaidu iſleetot pee wiņas dehla, — atteizàs gan ar Auguſtinu runat, tatſchu meerinaja noſkumuſcho mahti ar wahrdeem: „Neſchaubees, dehls, par kuru ir iſleets tik daudſ aſaru un aiſlubgts, newar paſuſt."

Pa tam ſtarpam Auguſtins ari teeſcham neatrada nekur meera. Winſch ir tas, kas wehlak iſſazija dſiļo wahrdu: „Muhſu ſirds ir tik ilgi neapmeerinata, lihdſ ta atrod dſiļu eekſch Tewis, ak Deews!"

No Kartagas, kur Auguſtinam bija daiſrunataja katedrs, winſch aiſgahja uſ Romu. Tur winſch mekleja ſawu laimi nodibinat. Monika gan luhdſa dehlu palikt Afrikâ, bihdamas, ka Româ, — kur wiſas wezàs paſaules bagatibas ſapluhda kopâ, — ka tur wiņas dehls nepagrimſt galigi — paſaules wirpulî un meeſas kalpibâ. Bet Auguſtins peeſchmauza mahti un eeweetojàs kugî ſlepeni beſ atwadiſchanàs.

Tagad nabaga mahtei likas pehdejà zeriba ſuduſi. Raudot un rokas lauſchot wiņa nokrita pee kraſta ſemê, kamehr kugis, — kurſch aiſneſa wiņas ſahpju dehlu ſweſchumâ, paſuda pee apwahrſchņa.

Bet taiſni ſchis zelojums tapa — pehz Deewa lehmuma — par zeļa juhtim Auguſtina dſihwê, un ſchkeetamà mahtes luhgſchanu nepaklauſiſchana par paklauſiſchanas ſahkumu.

Româ Auguſtins nepalika ilgi, bet ſekoja kahdam aizinajumam kà daiſrunibas ſkolotajs uſ Mailandi. Tur darbojàs paſchlaik biſkaps Ambroſijs, kura daiſrunibas mahkſla bij tik leela, ka daudſi mahzîti pagani apmekleja wiņa preekſchneſumus, lai no wiņa mahzitos. Un Auguſtins darija to paſchu; bet kamehr winſch no eeſahkuma uſklauſijàs weeniģi ahreja eetehrpuma dehl, drihſ dſirdetais ſahka darbotees ar nepahrſpehjamu ſpehku pee wiņa ſirds, eewehrojot wehl ſewiſchki to, ka no Ambroſija paſcha iſſtaroja tahds meers un ſwehtlaimiga droſchiba, kura truhkumu pee ſewis Auguſtins ſajuta jo ſahpigi.

Tai paſchà laikà Auguſtins mahzijas atſiht — zaur wiſai paſemojoſcheem peedſihwojumeem — ſawu tikumiſko nespehku.

Wiņa mahte bija ſekojuſi tam uſ Mailandi; tatſchu ne aiſ glehwuligas nihleſtibas; jo wiņa prata parahdit dehlam ari ſtingribu; tà peemehram, wiņa bij aiſſleeguſi dehlam ilgaku laiku eſſt pee ſawa galda. Eſche Mailandê Monika nodomaja glahbt ſawu dehlu zaur kriſtigu laulibu, kas, protams, bij tik z i l w e z i g s plans; jo Deews bij nolehmis zitadi. Jau ari atradàs kahda kriſtiga jaunawa, kuru — pehz daudſ puhlem — iſdewàs peedabut pee apſolijuma; tatſchu bruhtes pahrak leelàs jaunibas dehl, kahſas bij jaatleek uſ wehlaku laiku. Adeodata mahte, kura ari bija ſekojuſi Auguſtinam uſ Italiju, neſa upuri, greeſdamàs weena pate uſ Afriku atpakaļ; pirms ta bij dewuſi ſolijumu, nekad nepeederet wairs kahdam zitam wihram, un teeſcham wiņa ari uſtizigi iſpildija ſawu brihwprahtigo ſolijumu. Bet Auguſtins, gara ſpehzigais, augſti mahzitais wihrs, aiſgahja un — peekehràs atkal zitai mihlakai.

Bet tad ari wiņu ſagrahba dſiļa paſchnizinaſchana, reebums pret ſewi paſchu. Beeſchi winſch nomelàs uſ zeļeem un ſauza: „Ak Kungs, zik ilgi, zik ilgi Tu gribi duſmot?"

Pehz tam Auguſtins eekrita dſiļâ gruhtſirdibâ un wiņa weſeliba ſahka ſchkobitees.

Auguſtins ſprakſta pats ſawu ta laika ſtahwokli ſekoſchi: „Es ilgojos no wiſas ſirds ſekot kriſtigo labakàm preekſchſihmem, bet es biju ſaiſtits pee dſelſu gribas. Manu gribu tureja Eenaidneeks zeeſchi ſawâ warâ, no kuras tas bij iſkalis kehdi un mani ar to ſaiſtijis. Jo no pahrwehrſta prahta zeļas kahriba, un ja tai padodas, tad atſihſtas eeraduma grehks. Manî zihņàs d i w i p r a h t i, weens wezais, otrs jaunais — meeſigais ar garigo. Es biju lihdſinams guletajam, kurſch gribetu no ſawas gulas weetas peezeltees, bet no meega waras pahrņemts, atſlihſt atkal atpakaļ. Kad mani aiſnehma uſſaukums: „Uſmoſtees, kas tu guli, un zelees augſchâ no miroņeem, tad Kriſtus tewi apgaiſmos", tad newareju zitu neko atbildet, kà kuhtribas un meegainibas wahrdus: Drihſ, ja drihſ, palauj man tik wehl maſuleet paſnauſtees," un ſcho: „Maſuleet" es wilku wilkdams garumâ. Es turpinaju dſihwot pehz wezà paraduma, un manas bailes un nopuhſchanàs paleelinajàs ar katru deenu wairak."

Beidſot tatſchu ſita atpeſtiſchanas ſtunda.

Auguſtins bij noſlehdſis draudſibu ar kahdu wezu peedſihwojuſchu, pateeſu kriſtigo, wahrdâ Simplizians. Schis wihrs eeguwa Auguſtina neaprobeſchotu uſtizibu, tà ka Auguſtins walſirdigi atklahja wiņam ſawas ſirds behdigo ſtahwokli. Simplizians atſtahſtija reiſ Auguſtinam ſtarp zitu ari kahda ſinama Wiktoriana atgreeſchanàs ſtahſtu, kurſch, bihdamees no laudim, ilgaku laiku wehlejàs tik ſawâ ſirdî palikt kriſtigais. Tatſchu pehdigi tas bij mantojis ſpehku uſſtahtees atklahtibâ un nolizis ſpihdoſchu leezibu.

Schis atſtahſtijums aiſkuſtinaja wareni Auguſtinu; wiņa ſirds eededſàs.

Drihſ pehz tam Auguſtins ſehdeja kopâ ar ſawu uſtizamo draugu Alipiju, kurſch jau Kartagâ bija bijis Auguſtina ſkolens un wiņam ari kà tahds bij dewees lihdſi uſ Mailandi. Te eeradàs kahds weeſis pee wiņeem, kurſch ari atſtahſtija teem kahdu atgreeſchanàs gadijumu. Runa bij par diweem kareiwjeem, kuri bij nejauſchi eemaldijuſchees kahdu nabadſigu, bet deewbijigu lautiņu buhdinâ un atraduſchi tur kahdu grahmatu, kuras ſaturs bij tik loti eeinteresejis wiņus, ka pirmais ſazija uſ otru: „Kurp mehs domajam nokluht ar wiſâm ſawàm puhlem un ſaweem

darbeem? Waj muhſu zeriba ſneedſas tahlak, kà kluht par keiſara draugeem? Un mehs tatſchu waretu tapt par Deewa draugeem, ja mehs gribetu to! Lai noteek, es gribu to!"

Uſ to pirmà beedris atbildeja: „Kur tu eſi, tur ari es gribu buht!" Un no ta brihſcha abi atſtahjuſchi ſawu kareiwja kahrtu un palikuſchi par ta Kunga Kristus mahzekleem.

Lihdſ ſirdsdſilumeem kuſtinats, ar kwehloſchu ſeju Augustins ſehdeja ſawâ weetâ, un kad weeſis bija aiſgahjis, winſch uſſauza draugam: „Kas tas ir, Alipij! Nemahzitee uſrahpjas un peerauj debeſu walſtibu ar waru ſew klaht, bet mehs ar wiſu ſawu augſto gudribu un ſinaſchanam wahrtamees pa grehku dubleem!"

Leelâ aiſkuſtinajumâ Augustins uſſchahwàs no ſehdekla un iſſteidſàs ahrâ. Alipijs winam ſekoja, atrada to mahjas dahrſinâ; tur Augustins bij nometees kahdâ ſtuhrî ſem wihges koka. Wina dwehſelê plohſijàs breeſmiga zihņa. Winſch runaja pee ſewis: „Tagad tam jancteek, tagad tam wajaga notikt!" Bet iſ wina ſirdsdſilumeem iſkahpa wiſi wina grehki ta azu preekſchâ. Wini ſatwehra to aiſ drehbem, uſkleegdami: „Waj tu gribi muhs atſtaht? Waj lai mums buhtu jaſchkiras uſ muhſchu? Apdomà labi, muhſu preeki tew netiks wairs muhſchibâ atkauti. Waj tu domà, ka tu ſpehſi beſ mums dſihwot?"

Pehdigi Augustins pahrpluhda aſarâs un ſauza: „Ak Kungs, zik ilgi! Zik ilgi, Tu Kungs gribi duſmot? Zik ilgi lai wehl welkas: rihtâ, rihtâ! Kamdehl ne taiſni tagad? Ak, kadehl lai manas mokas nebeidſas ſchinî paſchâ ſtundâ?"

Te winſch peepeſchi iſdſirda kahda behrna balſi, kura dſeedaja: „Nem un laſi! Nem un laſi!" Balſs atkahrtoja daudſreiſ ſchos wahrdus, it kà kahdas dſeeſmas atkahrtojamo dalu — refrenu. Augustins uſklauſijàs un mehginaja atzeretees, waj winſch nebuhtu dſirdejis kahdreiſ ſchos wahrdus behrnu rotalâs, bet winſch neatzerejàs.

Te Augustinam eeſchahwàs domas prahtâ, ka ſchee wahrdi ir kahds deewiſchkigs mahjeens uſſchkirt Bibeli un pirmo azîs krihtoſcho weetu iſlaſit.

Augustins uſlehza un ſteigſchus dewàs iſtabâ; tur winam bij kahds rokraksts no apoſtuļa Pawila wehſtulem. Winſch attina to walâ, un wina azis uſdurràs uſ ſekoſcho weetu: „Ne rihſchanâ un plihteſchanâ, ne gulâs un neſchkihſtibâ, ne bahrſchanâ un eenaidibâ, bet apwelzeet to Kungu Jeſu Kristu un nekopeet meeſu uſ kahribam." (Rom. 13:13. 14.).

Ar to Augustinam peetika. Winſch apgreeſàs un parahdija ſchos wahrdus Alipijam, kurſch ari bij winam lihdſ eenahzis iſtabâ. Alipijs iſlaſija to un laſija tad tahlak preekſch ſawas ſirds: „Peenemeet to, kas ir wahjſch tizibâ," un parahdija ſcho weetu atkal Augustinam.

No ſcha brihſcha abu ſirdis peepildijàs ar brihniſchkigu droſchibu un nelauſchamu apnemſchanos; ſchi bija abu draugu kopigà atgreeſchanàs ſtunda. Wini ſteidſàs pee Monikas, kura tagad ſkatija ar azim to, ko tik ilgi bija ſirdî zerejuſi.

Monika nedſihwoja wairs ilgi pehz tam; wiņas uſdewums bij ſcheit pabeigts; ari Adeodats nomira agri, tatſchu kà kriſtigais. Augustins atgreeſàs uſ Afriku atpakaļ, tur winſch pahrdewa wiſu, kas tam rahdijàs buht peezeeſchams, un eenehmumu iſdalija nabageem. Winſch nometàs uſ dſihwi kahdâ klusu muiſchâ. Tagaſtas apkahrtnê un pawadija ſche trihs gadus pilnigâ klusibâ.

Schinî laikâ tas Kungs ſagatawoja winu kà ſawu iſredſeto eerozi, un drihſ pehz tam Augustins tika aizinats ta Kunga Wihna kalnâ.

Winſch darbojàs tanî nepaguris lihdſ ſawam dſihwes wakaram, un wina ſlawa iſplatijàs pa wiſàm wakarſemju kriſtito aprindam.

Augustina mahzibas un raksti ir atnahkuſchi ari lihdſ mums, un mehs ſinam, ka Mahrtinſch Luters ſawâ kloſtera iſtabinâ ir tizis pamodinats galwenà kahrtâ caur Augustina raksteem — uſ to ſchehlaſtibu un weenigo peſtiſchanas zeribu, kas ir eeſch Kristus.

Ja, ſlawa Deewam, „kur grehks ir wairojees, tur ſchehlaſtiba wehl wairak ir wairojuſees!" (Turpmak wehl.)

Gundegas:

Luhdſat leetus.

Zakar. 10:1.

Jau paſaul's plaſchà druwa noſudeja.
Wehl graudeem jabreeſt, pirms tos klehtî ber,
Lai Kriſtus kweeſchi ſmagi ſwer
Lai neteek aiſneſti na wehja
Tee lihdſ ar weeglàm pelawam
Wehl neſahlem ir jatop gatawàm,
Lai tàs ar ſelta kweeſcheem neſajauz —
No winàm plauju beidſot ſahrts taps krauts,
Tàm jatop ugunskapâ aprakstàm.

Jau wehlu, wehlu ir uſ plaujas puſi,
Bet ſaule ſwilina un ſmagi ſpeeſch.
Wehjſch karſtus putekļus pahr druwu greeſch,
Bet druwas ſehjejam ſirds gruhta, ſaſahpuſi —
Winſch weens gar lauku eet.
Jau garà deena reet,
Un nakts no tumſchàm aiſam kahpj.
Bet kruhtis ſchnaudſàs, ſirds tà ſahpj,
— Gar druwu tumſâ ſehjejs eet,
Un ſalauſts ſchehlabâs un mokàs,
Winſch kriht uſ atdſiſuſcho ſemi,
Tſchirkſt kauli ſaſchnaugtajàs rokàs.
Winſch luhdſ: „Kungs, dwehſeli jel nemi,
Bet Sawu plaujas lauku ſchehlo!
Kungs! ſuhti Sawu leetu wehlo!"

— — — — — — — — — — —

Pà ſemi ſtaigà Nakts ar ehrkſchķu kroni,
Un katrà ehrkſchķu dſeltņi ſwaigſņe mirdſ.

1913.

Dschohn Benjeneja

Pahrpilniga schehlastiba preekſch ta leelakà starp grehzinekeem

pateesà pahrskatà par Dschona Benjena dſihwi un nahwi jeb ihſs atſtahſts par leelo Deewa ſchehlaſtibu eekſch Kriſtus pee wina proti;

iſwelkot winu iſ dubleem un atgreeſchot winu pee tizibas uſ Wina augſti teizamo Dehlu Jeſu Kriſtu. Scheit ari ſewiſchki ir rahdits, kahdi winam bija uſſkati par grehkeem un kahdas behdas winam bija ar teem; un ari, kahdas daſchadas kahrdinaſchanas winam bija jaſaſtop, un kà Deews winu zaur winàm ir iſwedis.

Preekſchwahrds.

Behrni, ſchehlaſtiba lai ir ar jums. Amen. Tà kà eſmu no ſatikſmes ar jums atrauts, un tà ſaiſtits, ka nemaru iſpildit to peenahkumu, kurſch no Deewa man ir uſlikts dehl jums, preekſch juhſu tahlakas audſinaſchanas un uſbuhweſchanas tizibà, ſwehtumà, u. t. t., tomehr lai juhs redſetu, ka manai dwehſelei ir tehwiſchkas ruhpes un wehleſchanàs dehl juhſu garigas un muhſchigas labklahjibas, tad es tagad atkal reiſ, kà agrak no Senira un Ermona kalngala, tà tagad no Lauwu alam, no leopardu kalneem (Sal. augſt. dſ 4:8), ſkatos wehl pehz jums wiſeem, karſtì ilgodamees redſet juhſu droſcho eebraukſchanu ilſtajà Dſtà.

Es pateizos Deewam par katru atminu no jums, un preezajos, pat kamehr eſmu eeſpeests tukſneſcha lauwu ſobòs, ka: ſchehlaſtiba un apſchehloſchana, un Kriſtus, muhſu Peſtitaja atſihſchana, kuru Deews jums ir dahwajis, kopà ar tizibas un mihleſtibas pilnumu; juhſu iſſalkſchana un iſſlahpſchana pehz tahlakas eepaſihſchanàs ar Tehwu eekſch Dehla; juhſu ſirds laipniba, juhſu trihzeſchana pee grehka, ari juhſu ſahtiga un ſwehta iſtureſchanàs Deewa un zilweku preekſchà,— ir preekſch manis leels atſpirdſinajums; jo juhs eſat muhſu gods un preeks. 1. Teſ. 2:20.

Ar ſcho jums eſmu ſuhtijis pileenu no ta medus, kuru eſmu iſnehmis no lauwas maitas. Sogu 14:5—8. Es no ta ehdu pats, un eſmu toti atſpirdſinats. (Kahrdinaſchanas, kad mehs winas wiſpirms ſateekam, ir kà lauwa, kurſch ruhza Simſonam preti; bet ja mehs winas pahrſpehjam, tad nahkoſchà reiſà, kad mehs winas redſeſim, mehs winàs atradiſim biſchu pulku ar medu). Wihliſteeſchi mani neſaprot. Schis ir ihſs atſtahſts no Deewa darba pee manas dwehſeles, no paſcha ſahkuma lihdſ tagadejam laikam; wiņa juhs warat redſet manas kriſchanas un zelſchanàs: jo Wiņſch ſit wainas un Wiņa roka dſeedina. Rakſtos ſtahw, Es. 38:19, tehws behrneem dàra ſinamu Tawu pateeſibu. Ja, ſchi eemeſla dehl es guleju tik ilgi pee Sinaja, 2. Moſ. 19:16. 18, lai redſetu to uguni, un tàs padebeſis, un to tumſu, lai es waretu bihtees to Kungu wiſas manas dſihwes deenas ſemes wirſù, un iſteikt Wiņa brihnuma darbus maneem behrneem. Dw. dſ. 78:3—5.

Mosus, 4. Moſ. 33:1. 2., aprakſtija Iſraela behrnu iſeeſchanu no Egiptes uſ Kanaana ſemi; un ari pawehleja wineem atminet ſawu 40 gadu zelojumu tukſneſì. Tew buhs peeminet wiſu to zelu, pa kuru tas Kungs, taws Deews, tewi tukſneſì wadijis ſchos tſchetrdeſmit gadus, ka Wiņſch tewi paſemotu un pahrbauditu, ka Wiņſch ſinatu, kas ir tawà ſirdì, waj tu Wiņa bauſchkus tureſi, waj ne. 5. Moſ. 8:2. Tadehl es eſmu zentees to zaur ſcho rakſtu darit; un ne tikai tà, bet iſdoſchu to ari atklahtibà, lai, ja Deews grib, ziteem zaur laſiſchanu par Wiņa darbu pee manis tiklu atgahdinats tas, ko Wiņſch ir darijis preekſch winu dwehſelem.

Tizigajeem ir derigi beeſchi atzeretees paſchus ſchehlaſtibas ſahkumus pee winu dwehſelem. Schonakti tam Kungam buhs ſwehtu turet, tapehz ka Wiņſch tos iſwedis no Egiptes ſemes; ſchi ir ta nakts, ko tam Kungam lai ſwehti wiſi Iſraela behrni uſ radu radeem. 2. Moſ. 12:42. Mans Deews (ſaka Dawids), mana dwehſele ir noſkumuſi, tapehz es Tewi peeminu iſ Jardanes un Ermona ſemes, no Mizar kalna Daw. dſ. 42:7. Wiņſch ari atminejas lauwu un lahzi, kad wiņſch iſgahja kautees ar to milſi no Gatas. 1. Sam. 17:36. 37. Tas bij Pawila paraſtais weids, Ap d. 22, pat tad, kad wiņſch tika klauſchinats ſawas dſihwibas dehl, Ap. 24, taiſni tapehz lai atklahtu ſaweem teeſneſcheem ſawas atgreeſchanàs weidu; wiņſch labpraht domaja par to deenu un to ſtundu, kad wiņſch wiſpirms ſaſtapàs ar ſchehlaſtibu; jo wiņſch atrada, ka tas winam dewa atbalſtu. Kad Deews bija iſwedis Iſraela behrnus iſ Sarkanàs juhras, tahlu tukſneſì, tomehr teem atkal wajadſeja atgreeſtees taiſni atpakaļ uſ tureeni, lai atmineta ſawu eenaidneeku noſlihkſchanu, 4. Moſ. 14:25, jo lai gan tee eepreekſch dſeedaja Wiņa ſlawu, tomehr tee ahtri aiſmirſa Wiņa darbus, Daw. dſ. 106:12. 13.

Schinì manà rakſtà juhs wareet daudſ redſet; daudſ, es ſaku, no Deewa ſchehlaſtibas pret mani: es pateizos Deewam, ka waru to uſſkatit kà daudſ; jo ta bija pahri par maneem grehkeem un ſahtana kahrdinaſchanam. Es waru ar preeku atminetees manas bailes un ſchaubas, un behdigos mehneſchus, tee ir kà Goliata galwa manà rokà: nekas nebija tà preekſch Dawida, kà Goliata ſobins, taiſni tas ſobins, kuram bij jatop eedurtam wiņa eekſchàs; jo ſkats uſ wiņu un atmiņa par to notikumu paſludinaja wiņam Deewa iſglahbſchanu. Ai, atmiņa par maneem leeleem grehkeem, manàm leelàm kahrdinaſchanàm un manàm leelàm bailem no muhſchigas paſuſchanas! Ta no jauna man atgahdina manu leelo palihgu, manus leelos paſtiprinajumus no debeſim, un leelo

schehlastibu, kuru Deews pasneedsa tahdam nelaimigam, noschehlojamam zilwekam, kahds es esmu.

Mani dahrgee behrni, sauzeet atpakal atminâ agrakàs deenas un gadus no wezeem laikeem: atminatees ari sawas dseesmas naktî, un rûnajeet sawâ sirdî us sawàm gultam. Daw. ds. 4:5. Ja, meklejeet tschakli un neatstahjeet neweenu kaktiņu nepahrluhkotu pehz schis paslehptas mantas, proti: pehz juhsu pirmà un otrà peedsihwojuma ar Deewa schehlastibu pret jums. Atmineet, es saku, to wahrdu, kursch pirmais darija us jums eespaidu; atmineet juhsu apsinas breesmas un bailes no nahwes un elles; atmineet ari sawas asaras un Deewa luhgschanas; ja, kà juhs nopuhtatees katrâ malâ pehz schehlastibas. Waj tew naw nekahds Mizar kalns, ko atminet? Waj esi aismirsis noslehgto istabiņu, peena kambari, stalli, schkuhni u. t. t., kur Deews apmekleja tawu dwehseli? Atminees ari to wahrdu, to wahrdu, es saku, us kuru tas Kungs lika tew zeret: ja esi grehkojis pret gaismu, ja topi kahrdinats saimot, ja esi nogrimis ismisumâ, domajot, ka Deews karo pret tewi, jeb ja debess ir aissegta tawàm azim, atminees, kà tapat bija ar tawu tehwu; bet tas Kungs mani isglahba no wisa ta.

Es buhtu warejis dauds ko paplaschinat schinî manâ rakstâ par manàm kahrdinaschanam un behdam grehku dehl; kà ari par schehligo laipnibu un Deewa darbibu pee manas dwehseles; buhtu ari warejis ee-eet dauds augstakâ stilâ, kà schis, kurâ es esmu rakstijis, un buhtu warejis wairak ispuschkot wisas leetas nekà tas scheit redsams, bet es neusdroschinos: Deews nespehlejas, kahrdinot mani; nedz ari es spehlejos, kad eegrimu itkà besdibenî, kad elles mokas mani pahrwareja; kadehl es ari newehlos spehletees winas atstahstot, bet gribu buht weenkahrschs un weenteesigs un leetas tà usrakstit, kà winas bija; kam tas patihk, lai sanem, un kam nepatihk, lai pats rada ko labaku. Deews lai ir ar jums!

Mani mihlee behrni!

Peens un medus ir ais schi tukšnescha. Deews lai ir jums schehligs un lai dod, ka juhs nebuhtu kuhtri eet un eenemt to semi.

Bedfordâ, 1765. Dschons Benjens.

(Turpmak wehl).

Swaru kauss.

Garigee un sadsihwes jautajumi, apskatiti no kristiga redzes stahwokļa.

Profesora Henrija Drumonda:

Dabiskais likums garigâ pasaulê.

Is angļu walodas tulkojuse Melanija.

Biogenesis.

(2. Turpinajums)

Kahds peerahdijums ir schim besdibenim pee garigàs pasaules wahrteem? Kas aisslehdz eeeju winâ, waj sinatne, prahts, peedsihwojumi jeb kahda parahdischana? Mehs atbildam: wisi schee tschetri. Wispirms par to runà — to newar noleegt — Parahdischana. Bet waj schis peerahdijums naw scheit noteizoschs? Jeb waj lai saka, ka katrs no wiņa atwasinats spreedums naw us stipra pamata un ka galu galâ mehs weenkahrschi nonahkam atpakal pee slehdzeena, ka schis peerahdijums neistur kritiku. Ne, analogija (salihdsinaschana) dod pawisam zitu waru schim peerahdijumam. Zik winsch pateesi ir pamatots, top reti atsihts. Mehs par dauds weegli padodamees schinî weetâ. Garigai pasaulei ir tikpat dauds teesibas runat par sawàm parahdibam, kà dabigai pasaulei par sawàm. Kas ir sinatne, ja ne tas, ko dabigà pasaule ir sazijusi dabigeem zilwekeem? Kas ir Parahdischana, ja ne tas, ko garigà pasaule ir sazijusi garigeem zilwekeem. Lai mehs, masakais, jautajam, ko Parahdischana ir atklahjusi par biogenesisa garigo likumu; wehlak apluhkosim, waj sinatnei, peenemot scho spreedumu, naw wehl kahdi peerahdijumi par wiņa taisnibu.

Sw. Rakstu wahrdi issakas noteikti un patstahwigi par biogenesisa likumu garigâ dsihwê. „Kam tas Dehls ir, tam ir dsihwiba, kam tas Deewa Dehls naw, tam naw dsihwibas.“[1]) Dsihwiba tà tad atkaras no sakara ar dsihwibu. Wiņa newar iszeltees pate no sewis. Wiņa newar attihstitees no kautka, kas naw dsihwiba. Religiskâ dsihwê tapat kà dabâ naw paschradischanàs. Kristus ir dsihwibas awots garigâ pasaulê; un kam tas Dehls ir, tam ir dsihwiba, un kam tas Dehls naw, tam naw dsihwibas, ja ari wiņam wiss kas zits buh.u. Scheit, ihsi sakot, ir kategoriska dsihwibas paschizsleschanàs noleegums un apstiprinajums klasiskai formulai: Omne vivum ex vivo — wiss, kas dsihwo, zelas no dsihwa. Wisi Jaunàs Deribas rakstneeki ir weenâ prahtâ par scho mistisko dsihwibas izsleschanos un, kà jau mehs redsejam, Kristus pats dibina kristigajumu us biogenesisa pamata, kursch burtiski ir schahds: „Ja kas nepeedsem zaur uhdeni un Garu, tas newar eeeet Deewa walstibâ. Kas peedsimis no meesas, tas ir meesa, un kas peedsimis no Gara, tas ir Gars. Nebrihnees, ka es tewim esmu sazijis: jums buhs peedsimt no augscheenes.“[2]) Kapehz Winsch peebilda: nebrihnees? Waj Winsch gribeja apklusinat bailes istruhzinatâ wirsneeka prahtâ, ka schinî jaunajâ mahzibâ ir kas wairak, nekà weenkahrscha analogija pirmai dsimschanai ar otro?

Par dabiga zilweka stahwokli, atteezotees us garigo, Jaunà Deriba ari tàpat issakas. Ne tikai salihdsinot ar garigo zilweku, bet ari ar wisu garigo pasauli, dabigais zilweks teek usskatits, kà nedsihws. Winsch ir kà kristals blakus organismam. Dabigà pasaule pret garigo ir kà beorganiskais pret organisko. „Meesas prahts ir nahwe“[3]) „Tew tas wahrds ir, ka tu dsihwo, un tu esi miris.“[4]) „Kura us kahribu dsenas, ta dsihwa buhdama ir nomirusi.“[5]) „Juhs, kas bijat nomirusschi pahrkahpschanàs un grehkôs ... Winsch ir darijis dsihwus.“[6])

[1]) 1. Jahn. 5:12. [2]) Jahn. 3. [3]) Rom. 8:6. [4]) Jahn. par. 3:1. [5]) 1. Tim 5:6. [6]) Ew. 2:1. 5.

Skaidri redsams, ka eewehrojama harmonija (saskana) pastahw starp organisko pasauli, kahda wina ir pehz sinatnes, un starp garigo pasauli, kahda ta ir pehz Sw. Raksteem. Mehs atrodam, ka kahds leels likums apsarga abu pasauku sleegschnus, nodroschinadams eeeju winâs no semakas sferas tikai teeschi no jauna atdsimuscheem, un schai atdsimschanai jarodas is augstakàs pasaules. Naw diwi biogenesisa likumi, weens preeksch dabigà, otrs preeksch garigà: weens likums ir preeksch abeem. Kur tikai ir kautkahda dsihwiba, tur ir schis pats likums. Analogija ir tà tad tikai starp parahdibam katrâ pasaulê, — starp likumeem naw analogija, bet — turpinajums. Lai nu kà — pirmà dsihwu buhtnu raschanàs weenâ waj otrâ pasaulê ir teescham brihnums. Otrà dsimschana ir tikko masak pahrsteidsosha preeksch teologa, kà pirmà dsimschana preeksch embrioloģa[1]).

Druskn wairak pahrdomajot, mums taps saprotams, kapehz garigâ pasaulê pee schi noslehpuma wehl teek peemetinats otrs, proti: winsch top atklahts zaur Parahdischanu. Schinî weetâ sinibu wihrs allasch grib schkirtees no teologa. Winsch pastahw us to, ka wisàm leetam jabuht materialistigi isskaidrojamàm wina azu preekschâ dabâ. Ja daba newar scho leetu isskaidrot, tad tur neesot nekas isskaidrojams. Bet daba war scho leetu isskaidrot, tikai wina newar nekà eesahkt, jo wina newar dot weelu eesahkschanai. Ja sinatne apstiprinatu, ka wina to war, tad teologam buhtu jaschkiras no tahdas sinatnes. Jo sinatne, kura usstahda schahdu prasijumu, runà preti biogenesisa mahzibam. Tas buhtu tikpat daudz, kà prasit, lai semakai pasaulei, hermetiski noslehgtai pret katru satikssmi ar pasauli pahr winu, buhtu nogatawojuses un pilniga sinaschana par pehdejàs parahdibam un likumeem? Waj minerals war ar mani runat par kustonu dsihwibu? Waj winsch man war teikt, kas atrodas ais wina nedsihwàs esamibas schaurajàm robescham? Nesinot ne par ko zitu, ka par kimiskeem un fisiskeem likumeem, kahdu kritiku winsch war dot par biologijas noteikumeem? Pat ja kahds apmekletajs no augstakàs pasaules, par peem., kahda dsihwa koka sakne, eespeesdamees wina tumschajâ paslehptuwê, pagodina winu ar sawu peeskahrschanos, waj winsch eedroschinasees noteikt sawa labwehla weidu jeb mehrki? Waj winsch mas war sinat, ka ir tizis aisskahrts, kamehr dsihwibas plasma naw pee wina pastrahdajusi sawu schehligo darbu? Robeschas, kuras atdala weenu walsti no otras, eerobescho prahtu ne masak kà weelu. Katra sinaschana par augstako walsti war nokluht mineraku walstî tikai zaur satikssmes eesahkschanu no augscheenes. Analogija no semakàs pasaules waretu padarit schahdu satikssmi saprotamu un tizamu, bet scho sinas padoschanu pirmajâ peemehrâ, lai ir atkauts nosaukt par Parahdischanu. Tàpat ari, ja organiskâ walstî grib kautko sinat par garigo pasauli, schai sinaschanai wismasakais jaeesahkas kà Parahdischanai. Zilweki, kuri atmet scho paskaidroschanas awotu, newar atrast zitu, biogenesisa likuma dehl. Tas naw kahds nesinas slogs, eedomigi uslikts dascheem organiskàs walsts lozekleem, tà ka wini teek attureti no garigàs pasaules noslehpumu lasischanas, — ta ir siniska wajadsiba. Neweens isskaidrojums schinî gadijumâ naw siniskaks, kà schis: „Meesigs zilweks nesanem, kas ir no Deewa Gara, jo tas winam ir gekiba, un winsch to newar saprast, jo tas ir garigi apspreeschams.“[2]) Darischanas wahrds scheit, lai eewehrojam, usrahda nespehju (saprast). Ta naw teologijas dogma, bet sinatnes nepeezeeschamiba, un sinatne, pa leelakai dalai, zeeschi eenem scho stahwokli. Wina weenmehr ir pasludinajusi sawu nesinu par garigo pasauli. Herberts Spensers no sawa stahwokla ir gluschi pareiss, kad winsch saka: „Usskatot sinatni, kà pastahwigi augoschu sseru, war sazit, ka zaur katru paleelinaschanos wina tikai atkal tahlak peeskaras ap winu esoschai nesinatnei.“ Labi domajoschu personu zenschanàs, isskaidrot to tikai kà islikschanos, kad agnostikis apgalwo sawu nesinu par garigo pasauli; mehginajumi peerahdit, ka winsch pateesibâ sin labu teesu par to, ja tikai winsch to gribetu atsiht, ir gluschi neweetâ. Winsch pateesi neko par to nesin. Spreedums, ka meesigs zilweks nesanem, kas ir no Deewa Gara, ka tas winam ir gekiba, un ka winsch to newar saprast, ir galigs sinatniskas pateesibas isteizeens — isteizeens, pee kura wisa agnostiku literatura ir tikai weens plaschs paskaidrojums.

Tagad mehs labak waresim saprast biogenesisa praktiskàs sihmes. Neismehrojams plaschums eeslehds jaunatdsimschanu, tumschs un apmulsinoschs plaschums, kurâ zilweki buhtu pateizigi par jebkahdu gaismiņu. Jt labi war buht, ka biogenesis ar saweem daudseem sareem wehl eesneedsas daschôs garigàs dsihwibas dsilakôs noslehpumôs, bet pagaidam wehl daudz kas ir noskaidrojams tikai wirspusê, un mehs schimbrihscham apmeerinajamees, greeschot wina gaismu us weenu waj diwàm tagadni intresejoschàm leetam.

Jau sen atpakal buhs parahdijees, zik noteizoschu atbildi dod sinatne us to praktisko jautajumu, ar kuru mehs eesahkam, par garigas dsihwibas paschattihstischanos katrâ atsewischkâ dwehselê. Jautajums par dsihwibas iszelschanos ir weenlihdsigi biologijas un kristiguma pamatjautajams. Mehs tadehl waram runat par to plaschaki, pat ja wajadsetu scho un to wehlreis atkahrtot. Kad zilweki mums peedahwà kristigumu bes dsihwa Gara un personigu religiju bes atgreeschanàs, nekahda usswehrschana jeb atkahrtoschana newar buht par daudz. Bes tam, skaidriba un noteiktiba dabas leezibâ par kautkahdu garigu pateesibu ir no nesalihdsinama swara. Jaunatdsimschana naw bijuse tikai kahda sewischka gruhtiba, bet pat nospeedoscha tumsa. Pat nopeetni domajoscheem zilwekeem ir bijis gluschi nesaprotami un gruhti aptwert scho pateesibu. Filosofiski nemot, nemaz newar saprast wajadsibu jeb eespehjamibu peedsimt atkal no jauna. Kapehz lai weens labs zilweks weenkahrschi newaretu tapt labaks un labaks, lihds winsch

[1]) Meesas augla attihstischanàs pehtneeks.

[2]) 1. Kor. 2:14.

war ee=eet Deewa walstibâ? Filosofija newar mums us scho dot atbildi, wina drihsak runà pret mums, bet sinatne tuhlin atsauzas us muhsu prasischanu un aisrahda, ka tas buhtu tikpat gekigi, kà gaidit, lai akmens taptu dsihwaks un dsihwaks, lihds winsch war ee=eet organiskâ pasaulê, un tà mums wiss usreis top saprotams.

Kahda tad nu, mehs sewi jautasim, ir ta starpiba starp garigu un meesigu zilweku? Waj pirmajam ir kahdi sewischki raksturigi wilzeeni, kuru otram naw? Waj winâ ir kahdas sewischkas spehjas, ta ka wina gars sasneeds sewischkus augstumus un wina raksturs daikaku weidu? Waj winsch ir tikai weenkahrschs zilweks, kuram no dsimschanas gadijees buht ar sawadàm idejam? .Waj wina religija ir tikai ta moralistàs dsihwes sawadiba, kuru Mat. Arnolds apsihme kà „tikumibu zaur juhtu aisstustinajumu"? Un waj augsts ideals, labas juhtas un wehleschanàs, deewbijigs gars un labwehligi apstahkli ir tas, ko zilweki sauz par garigu dsihwibu?

Starpiba starp wineem ir ta pate, kà starp organisko un neorganisko, dsihwo un miruscho. Zaur ko atschkiras kristals no organisma, akmens no stahda? Wineem ir daudz kas kopigs. Wini sastahw no teem pascheem atomeem, usrahda weelas weenadas ihpaschibas, ir padoti teem pascheem fisiskeem likumeem, abi war buht loti skaisti. Bet bez wisa ta, kas ir kristalam, — stahdam ir wehl kaut kas wairak: tas pats noslehpumainais spehks, kuru sauz par dsihwibu. Schi dsihwiba naw kautkas, kas buhtu bijis eeksch kristala masak attihstità weidâ. Ne wismasakà dihglischa, ne pehdas, ne sihmes no winas nebija eeksch kristala. Stahdam ir kautkas jauns, winam ir kahda sawada, augstaka ihpaschiba, pahraka par tàm, kuras winam ir kopigas ar mineralu. Pazelotees no stahdu dsihwes lihds kustonu dsihwei, mehs atkal sastopam ihpaschas sawadibas, sawadibas, masakais, salihdsinot ar mineralecm. No kustonu dsihwes mehs atkal pazelamzes lihds garigai dsihwei. Scheit atkal ir kautkas jauns, wehl kas jo sawadaks. Tam, kas wed garigu dsihwi, ir wehl sewischka dsihwibas ihpaschiba, kura ir peeweenota wisàm zitàm wina dsihwibas fasem[1]) un schi dsihwiba nemehrojami wairak atschkiras no meesigas dsihwibas, nekà stahda augschana no nekustosha akmena. Teescham, garigais zilweks asak atschkiras no meesigà, nekà stahds no akmena. Schi ir weenigà salihdsinaschana is dabas, jo dabâ naw nekur leelakas starpibas, kà schi; bet salihdsinot ar starpibu starp dabisko un garigo, besdibens, kursch schkir organisko no neorganiskà ir tikai mata platumâ. Dabigais jeb meesigais zilweks peeder pilnigi tagadnes leetu nokahrtojumam. Winsch tikai ir apbalwots ar dsihwneeku dabigas dsihwibas augstaku ihpaschibu. Bet schi dsihwiba stahw us tik semas pakahpes, ka winu nemas newar nosaukt par dsihwibu. Kam tas Dehls naw, tam naw dsihwiba, bet kam tas Dehls ir, tam ir dsihwiba — jauna, noteikti sawada, pahrdabiga. Winsch naw no schis pasaules, bet no tàs, kur laika wairs naw, winsch peeder muhschibai. Wehl naw atspihdejis, kas winsch buhs.

Starpiba ta tad, starp garigo un dabigo (meesigo) zilweku naw attihstibâ, bet pee iszelschanàs. Wini atschkiras weens no otra zaur ihpaschibu labumu, ne zaur wairumu. Zilweks newar nè zaur kahdu dabigu attihstibu pazeltees no „tikumibas zaur juhtu aisstustinajumu" lihds „tikumibai zaur dsihwibu." Ja mums wajadsetu iswest sinisku klasifikaziju, tad sinatne muhs peespeestu eeweetot wisus meesigos zilwekus, labus un launus, isglihtotus un semus — weenâ grupâ. Schinî grupâ daschi stahwetu augstak, ziti semak, bet pateesibâ wineem ir weenas un tàs paschas noschkiroschas ihpaschibas — wini ehd, gul, strahdà, domà, dsihwo, mirst. Bet garigais zilweks stahw tik tahlu no schis grupas zaur sawu sawado, tikai winam weenam peemihtoscho ihpaschibu, ka biologs, pilnigi eepasinees ar wiseem apstahkleem, ne azumirkli nekawetos eedalit winu zitu buhtnu klasê. Un ja winsch wehl dsilak ee=eetu schajôs apstahklôs, winsch tos eedalitu ne tikai zitâ klasê, bet zitâ walstî. Nowezojusès, nopeetnà, gandrihs wairs neleetotà teologija ari sadala pasauli dsihwôs un miruschôs, pasuduschôs un glahbtôs. Schi starpiba starp dwehseles dsihweem un miruscheem ir tik neismehginata pawirschibas dehl, ir pate par sewi tik neaptwerama, kà mahziba — tik pahrsteidsoscha, ka kulturas skolas ir apsmehjuschas jeb noleeguschas winas nepatihkamo noteiktibu. Tomehr schai nepatihkamai noteiktibai japastahw. Wina ir sinisks noteikums. „Kam tas Dehls naw, tam naw dsihwiba." (Turpmak wehl).

[1]) Parahdibas, weidoschanàs.

W. F.:

„Dsejas prosâ".

VIII. Tumschums, tukschums, teesa.

„Redsi, juhsu nams jums top atstahts postâ. Pateesi, Es jums saku, ka juhs Mani neredsesseet, kamehr neatnahks laiks, kad juhs saziseet: swawets, kas nahk ta Kunga wahrdâ."
— Jesus. (Luk. 13:35).

1.

Tukschs haoss semes wirsu klahj, nakts tumsa wisur miht, nedz Saule laipneem stareem mahj, nedz dsihwu dwaschu eeraudsit. Jo radit sahzis naw wehl Deews, wehl teizis naw: „Lai top"! — Kur Muhschigais naw eestahjees, tur gaismu, dsihwibu nesastop. Bet tad, kad Deews us semi nahk un radibwahrdu teiz, — jauns koschums semi pildit sahk un tumsa waldit beidz. No semes — juhras uhdeni, no gaismas — tumsu schkir, un atomi, un schluhdoni Tam paklausigi ir.

2.

Bet Deews nekad naw usbahdigs, — Winsch glesnis, juhtigs Deews: kur zilweks preezigs, paklausigs, tur Deews to swehtit ees. Pee durwim stahw un klaudsina daschkahrt ka nabadsinsch, bet ja To ne=eeaizina, tad garam aiseet Winsch; un lihds ar Winu projam eet no tahda fleegschna Labs, ta mahja wairs naw meeraweet', bet haoss, tumsa, kaps...

3.

Tas Wahrds, kas bija sahkumâ, kas bij pee Deewa Wiss, zaur kuru pasaul's plaschumâ Deews wisu radijis — **Tas tapa meesa.** Sawejos Winsch meklet atnahza, lai muhscham aplaimotu tos, kas Winu usnehma.

Bet zik to bija? Sawejee par **swescho Winu sauz,** pin ehrkschku kroni Winam tee un krustu taisit trauz. Un Winsch? — **Winsch raud!** Un asaras, kà rudens leetus lihst; sirdssemê neaugs wairs nekas, un pukes tikai wihst. . . „Zik daudsreis sakraht gribeju kà wista zahlischus, — bet, tauta, negribeji tu, — taws lahsts us tewi dus. . . Juhs baidijatees, preesteri, no Manis, — ne no grehka! — „ja **Winu** teiks par praweeti, — taps tukscha **muhsu** ehka! — Ja **Winu** templî laidisim, — kas sahks **mums** slawu dseedat!?" — tà nahwes sodu praweetim juhs sawâs sirdîs spreedat. . . Bet klausees, tauta, tagad tu to taisno Deewa spreedumu: „Redsi, **juhsu nams jums atstahts teek,** bet tukschs un nopostits, — jo Tas, ko Deews par **Namu** leek, no jums top projam dsihts. Ak, Israel, kam neproti tu zeenit sawu Praweeti? Ak wai, wai par Jerusalemi — ko suhtij's Deews, tu nepeenemi! Par **To** pat labaks Barabas, **To** krustâ sit ar laundareem, bet ja kas nahks no sewis — tas — ihsts Mesija buhs preestereem!

4

Daudz gadu simti apkahrt jau, un „tas ir peepildits"; kà stahwej's, Kristus Wahrds **wehl** stahw, bet templis — ispostits! Us mahkslas zirsta akmena naw akmens palizis, no Salamana deewnama un juhdu tautas lepnuma tik drupas — tas ir wiss. Wairs praweeschbalsi nedsirdès eeksch taweem pagalmeem, nedz preesteris wairs upurès us taweem altareem. . . Lihdz kamehr raudot redsesi, eeksch ka tu duhrusi, un Krustâ Sisto atsihsi par sawu Praweeti. Lihdz kamehr tauta sazit mahk: „Lai slawets, kas no Deewa nahk!"

Peterburgâ, 12. febr. 1913. g.
„Ewangelija Namâ".

„Meklejeet Rakstôs!"

W. F.:

Wispahrigas peesihmes.

Zik daudz mums wehl ir tikai Bibeles galwas waj prahta sinaschana! Mehs islasam gan, bet islasito „nesagremojam", tas mums nepahrwerschas par spehku. Ja mehs tà apeetos ar laizigo baribu, mehs wisi sen jau buhtu kapâ. Bet naw ari brihnums, ka leelakà daļa tà saukto tizigo tauschu ir garigi mironi, jo kà lai wini buhtu dsihwi, ja wini wairs „neehd" Deewa wahrdu, bet tikai to usklausas un apskata. Waj tas kungs pats nesaka, ka **„zilweks nedsihwo no maises ween, bet no ikkatra wahrda, kas iseet no Deewa mutes."** Waj muhsu lasitaji sin daudz laudis, kuri dsihwo pehz schi preekschraksta? Lasitaj, waj tu pats esi tahds, kas to muhscham paleekamo Deewa wahrdu tura, ja ne augstaku, tad wismaz lihdzigu dabigai un isnihzigat maisei? Waj tu zentees baudit un **fagremot,** tas ir, **darit pehz ta,** ikdeenas, itkà tu dari ar tawu meesigo baribu? Ja nè, tad atgreesees no schi jaungada, lai pateesi schis Jaunais Gads buhtu ari preeksch tewis jaunas dsihwes eesahkums. Jo tik teescham schi luhgschana: „Muhsu **deenischku maisi** dod mums schodeen," sihmejas leelai daļai ari us to garigo baribu, ko Swehtôs Rakstôs tas Debesu Tehws tew ikdeenas bagatigi pasneedz, bet par kuru tu lihdz schim esi maz pateizigs bijis un kuru tu esi maswehrtigaku turejis, — lai gan schi ir Maise, kas no debesim nahkusi, — neka to maisi, kas nahkuse no semes. Tad nu eewehro to un atgreesees un topi ihsts kristigais, tas ir, Kristus mahzeklis un pakalstaigatajs, ne tik ween ar mehli un ahrigu deewkalposchanu, bet ar paklausigu sirdi un dsihwi. — Deews lai tew palihdz. —

Zik Bibele ir bagata! Kahdi krahjumi atrodas schinî Muhschibas mantu krahtuwê? Tuhkstoscheem tschaklu garigu mantu krahjeju ir nehmuschees papilnam no schejeenes spehku un tihru seltu, briljanta kahju spihdekļus, un sawas dwehseles usturai breeduschus kweeschus, elji un medu, un ne tikai wehl naw peetruhzis, bet pat nemana, kad buhtu schì grahmata palikuse tukschaka! Schis, un daudz zitas tahdas domas, leek mums saprast, ka schì naw weenkahrscha grahmata, ka winu naw sarakstijis zilweks. Schis grahmatas autors ir Deews. „Deews daschu reisi un daschadi wezôs laikôs us teem tehweem runajis zaur praweeschem, schinîs pehdejâs deenâs — zaur to Dehlu." (Ebr. 1:1). „Jo praweeschu mahziba nekad naw notikusi zaur zilweku gribeschanu, bet tee swehtee Deewa zilweki ir runajuschi, dsihti no Swehta Gara." (2. Pet. 1:21.). Un „wiss raksts ir eedots no Deewa." (2. Tim. 3:16.).

Bet zik daudzi wehl Bibeli pateesibâ nepasihst? Daudzi pat naw turejuschi to wehrtu eepasihtees? Bet waj Bibelei tapehz masaka wehrtiba? Ja sarkanahdu indijani un bahlgihmji gadeem pa Kalifornijas semes wirsu staigaja un nesinaja, ka apakschâ selts, waj tadehļ gan Kalifornijas selts bija no masaka swara, kad to usgahja? Nè, bet itkà tad us Kaliforniju dewas bareem selta mekletaju no wisàm pasaules daļam, tà lai mehs tagad tschakli dodamees us to semi, kur **apsolijumu** peens un medus tek, kur selts laistas **pahrdomaschanas** raktuwês, kur **luhgschanas apzereschanu** dsilumôs pehrles un korali mirdz. Un pascheem turpu ejot, lai ussauzam muhsu draugeem un pasihstameem: Nahkat lihdz! Kamehr Latwija atrod sawu Deewu un kriht pasemigi pee sawa Pestitaja kahjam, issaukdamees lihdz ar zitreis schaubidamos Tomu: „Mans Kungs un mans Deews!"

Lai jel drusziņ rahditu muhsu lasitajeem, zik brihnischkigas un muhschigas pateesibas atrodas Bibelê, tad gribam schinî nodalâ „Meklejeet Rakstôs" schad un tad

eeweetot daschas Bibeles weetas, bes komentareem waj paskaidrojumeem. Leekat tàs wehrâ, pahrdomajat par tàm labi, apluhkojat paschi **sawu firdi un dsihwi** scho wahrdu gaismâ; un juhs atradisat, ka nebuhsseet to darijuschi par welti, bet mantojuschi muhschigu swehtibu. Tikai nopeetni peeteizam jums: **neeseet tikai ta Wahrda lasitaji, bet ari daritaji.** Jo zitadi swehtibu weetâ war nahkt pat lahsts. „Jo tas burts nokauj: tas Gars ir, kas dsihwu dara." — Bet ja juhs ar **paklausibu** lasisseet, tad mehs esam pahrleezinati, ka schis daschas pantinas baudijuschi, jums schi bariba tik labi eesmekesees, ka juhs eesseet pee pascheem Apzirkneem un palikseet ustizigi Bibeles lasitaji wisu muhschu.

Tad par jums droschi peepildisees ta Kunga wahrds: **„Swehtigs tas zilweks ... kam labs prahts pee ta Kunga bauslibas** un **kas Wina bauslibu pahrdomà deenam un naktim.** Jo tas ir kà koks, stahdits pee uhdens upem, kas sawus augļus nes sawâ laikâ un wina lapas nesawihst, **un wiss, ko winsch dara, tas labi isdodas.**" (Daw. ds. 1:1—3. Salihdsini ari Josuus gr. 1:7—9).

Kam ir ausis, tas lai dsird, ko tas Gars tàm draudsem saka. Parahd. 2:7.

Schodeen, kad juhs Wina balsi dsirdesseet, neapzeetinajat sawas sirdis Ebr. 3:7. 8.

Ne-esat kà sirgi un sirgehseli, kam eemaukti un lauschni jaleek mutê, kad negrib nahkt pee tewis. Daw. ds. 32:9.

Salihdsinees ar sawu pretineeku, kamehr wehl esi us zeļa, lai winsch tewi newed pee soga un sogis tewi nenodod bendem. . . (Luk. 12:58).

Tapehz besdeewigee nepastahwès sodâ, nedz grehzineeki taisno draudsê. Jo tas **Kungs pasihst** taisno zeļu, bet besdeewigo zelsch ees bojâ." Daw. ds. 1:5. 6.

Saki us teem: „tik teescham, ka Es dsihwoju, saka tas Kungs, **Man nepatihk ta besdeewigà nahwe,** bet ka tas besdeewigais atgreeschas no sawa zeļa un dsihwo. **Atgreeschatees, atgreeschatees no saweem launeem zeļeem!** Jo kapehz juhs gribat mirt, juhs — no Israeļa nama? Ezek. 33:11.

Lai waretu ziteem buht par eestiprinaschanu un paskubinaschanu Bibeli tschakli lasit, tad usaizinu muhsu lasitajus, kuri zaur schim rindinam waj zitadâ zeļâ buhs nahkuschi pee Bibeles eemihleschanas un swehtigas sapraschanas, redakzijai sawus peedsihwojumus schinî sinâ aprakstit un peesuhtit, un tos labakos waj swehtigakos aprakstus mehginasim eeweetot „Kr. W." ari ziteem par swehtibu.

Jesus:

Lihdsiba.

Bija namatehws, kas dehstija wihnakalnu un to aptaisija ar sehtu un tur eekschâ israka wihnaspaidu un ustaisija torni un to isdewa strahdneekeem un aisgahja zitur. Kad nu augļu laiks atnahza, tad winsch suhtija sawus kalpus pee teem strahdneekeem, dabut sawus augļus. Bet tee strahdneeki wina kalpus nehmuschi, weenu schauta, otru nokawa un tresscho nomehtaja akmineem. Atkal tas suhtija zitus kalpus, wairak nekà papreekssch, un tee wineem darija tàpat. Beidsot winsch pee teem suhtija sawu dehlu un sazija: tatschu tee kaunesees no mana dehla. Bet kad tee strahdneeki redseja to dehlu, tad tee sazija sawâ starpâ: „Schis ir tas mantineeks; nahzeet, nokausim to un patureşim wina mantibu." Tad tee winu nehmuschi ismeta no wihnakalna ahrâ un nokawa. Kad nu tas wihnakalna kungs nahks, ko winsch daris scheem strahdneekeem? Wini us to sazija: „Winsch schos laundaritajus neschehligi nomaitàs un **isdos to wihna kalnu ziteem strahdneekeem, kas winam augļus dos ihstenà laikâ.**" Jesus us teem sazija: „Waj juhs nekad ne-esat lasijuschi Deewa Rakstôs: tas akmins, ko tee nama taisitaji atmetuschi, tas ir palizis par stuhra akmeni; tas ir no ta Kunga un ir brihnums muhsu azîs? Tapehz Es jums saku: Deewa walstiba jums taps atnemta un paganeem **dota, kas nes winas augļus.** Un kas us scho akmeni kritis, tas sadausisees, bet us ko tas kriht, to tas satreeks."

Un kad tee augstee preesteri un wariseji Wina lihdsibas dsirdeja, tad tee nomanija, ka tas par wineem runaja. Un mekledami Winu twert, tee bijàs no teem laudim, tapehz ka tee Winu zeenija par praweeti. Mat. 21:33—46.

Starptautiska Bibeles studija.

Pehz paraugeem isstrahdajuse Melanija Fetler.

Swehtdeen, 24. februarî. 1. Mos. 13:1—18.

Abrams un Lats.

Zelta teksts: Ta Kunga swehtiba dara bagatu, un ruhpes tur neka nepeeleek. Sl. s. w. 10:22.

Abrama satikssme ar Latu ir tikai weens atgadijums no wina dsihwes, tomehr tas pats jau atklahj wina daiļo raksturu un augstos dsihwes usskatus. Lats eegrimis materiala labuma mekleschanâ, pamasam pasaudè is azim dsihwes zehlakos mehrkus. Abrams teem seko ar pazeetigu isturibu pat tad, kad israhdas, ka wina personigais stahwoklis zaur to zeesch. Latam par wisu bij japateizas Abramam, beidsot pat par dsihwibas isglahbschanu.

I. Abrama labsirdigo raksturi redz a) no wina wehleschanas, nestrihdetees; winsch ir gataws us wisu ko no sawas puses, lai strihdu nowehrstu. Daudsi weenmehr gaida, lai otrs sper pirmo soli us samecrinaschanos. „Es buhschu labs, ja winsch tahds buhs papreekssch", tà wini saka. Pareisi un labi ir, buht pirmajam pee strihdus nobeigschanas, pee peedoschanas, pee palihdseschanas. b) No wina peeklahjibas. Winsch atwehl Latam iswehletees. Winsch nebija paschmihligs. Tas ir apbrihnojams raksturs: us meeru — buht pirmais, kur ziti grib buht otree, un buht otrais, kur daudsi grib buht pirmee.

II. Lata iswehle. Isnahkums rahdija, ka Lats bija gekigi darijis, iswehledamees skaisto, bet wiltaniisko sapgabalu,

kurâ pastahwigi draudeja breesmas. Bes tam, Bibele saka, ka tureenes laudis bija loti laimi. To Lats warbuht sinaja, bet bagatibas kahroschana weda winu pee nepareisa sola. Kà wisi paschmihligi zilweki, Lats bija akls redset sawu labumu, zitadi winsch buhtu palizis pee Abrama. — Nepaeet neweena deena, kur mums nebuhtu jaisswehlas. Rihtu tew buhs jaisswehlas, waj palikt mahjâs un labi sagatawot sawas mahjibas, jeb nokawet laiku ar spehlu beedreem. Tew buhs jaisswehlas starp diwu sehnu draudsibu: weens wedis us labu, otrs — us launu un samaitàs wisu tawu dsihwi. Isswehlees starp stipreem dsehreeneem un atturibu, — labàm grahmatam un flikšàm. Deews war palihdset isswehletees pareisi.

III. Abrama alga. Abramam bij japeeteek ar to, kas palika pahri, bet winam bija daschas mantas, ar kuràm winsch jebkuru semi wareja padarit bagatu. Winam bija laba firdsapsina. Winsch bija pareisi darijis un apsinajas pahr sewi Deewa swehtibu (Skat. selta tekstu), tapehz ari nahkoschòs gadôs, lai zik gruhti daschreis, warbuht, bija sastrahdà, winsch wareja buht bes ruhpem.

Swehtdeen, 3. martâ. **1. Mos. 15:5—18.**

Deewa deriba ar Abraamu.

Selta teksts: Tas ir ustizigs, kas to apsolijis. Ebr. 10:23.

Lats tika no eenaidneekeem prom aiswests, bet Deews zaur Abraamu atpestija winu, kà ari Sodomas kehnina laudis; algu nekahdu par to Abr. nepeenehma no paganu, besdeewigà waldneeka. Par to Deews winam dewa zitu, proti: leelu apsolijumu.

I. Abraama tiziba. Abraams loti wehlejàs kahdu pehznahzeju; Deews winam grib dot daudz wairak. Winsch leek winam swaigsnes skaitit un saka: „Tapat buhs taws dsimums.“ Waj Abr. newajadseja kratit galwu un teikt: Kungs, es gan dsirdeju un saprotu Tawus wahrdus, bet kas teem war tizet? Bet ko darija Abraams? „Tizeja tam Kungam.“ Abr. luhkojas ne us sewi un Saru, bet us Deewu, un tad naw gruhti tizet. Ari mehs waram wisàs leetàs droschi tizet tam Deewam, kursch pasauli radijis, un war isdarit to, kas mums isleekas nesaprotams un ne-eespehjams.

II. Deewa deriba. Deews bija iswedis Abr. no wina tehwa semes, lai winsch eemantotu sch o semi. Zilwezigi skatotees, tas likas buht gruhti iswedams, jo schi seme bija karotaju zilschu ihpaschums. Tapehz Abr. prasa, no ka lai winsch noprot, ka teesham schi seme buhs reiz wina. Winam buhtu wajadsejis tizet us wahrdu ari scheit, bet winsch bij zilweks, kà mehs, un gribeja kahdu redsamu sihmi. Daschreis ir bailigi prasit pehz kahdas sihmes, kà to rahda notikums ar Zakariju. Tomehr Deews Wezâ Deribâ beeschi ir dewis sihmes. — Abr. wajadseja dabut upura lopus, tos sadalit un nolikt tà, kà abi deribu slehdseji wareja iseet starp wineem. Tahda bij toreis parascha. Wanagi. Kad mehs Deewam gribam upuret, wisadi wanagi grib muhs no ta atturet: meesas kahribas, kaislibas, tumsibas spehki. Jesus mums dod uswaru pahr teem. Tumsiba, zaur kuru Deews rahdija Abr. pehznahzeju wehrdsibu un gruhtibas, pehz tam wini isees ar leelu mantu; daudz wehlak pehz tam, lad Abr. wairs nebuhs, wini eenems scho semi, tadehk ka tagad Amoreeschu grehks wehl naw pilnigs. Deews nesoda nelaikà. — Ugunsleesma aprij upuri, deriba ar Abr. ir slehgta. — Muhsu deriba ar Deewu notika us Golgatas. Upurs: Jesus Kristus.

Swehtdeen, 10. martâ. **1. Mos. 19:1—3. 12—29.**

Sodomas ispostischana.

Selta teksts: Iseita no winu widus un atschkiratees un neaisteekat neko, kas ir neschkihsts. 2. Kor. 6:17.

Daudzi tizigee dara tapat kà Lats: papreeksch skatas us Sodomas pusi, tad dsihwo pee Sodomas (pasaules) (3:10. 12.), tad jau ir eekschâ (14:12.), un beidsot mehs winu atrodam pilsehtas wahrtôs, ta tad kà eewehrojamu pilsehtas wihru (19:1).

I. Lats usnem Deewa suhtnus. Lats bija atturejees no Sodomas kauna darbeem un pasargajis no teem ari sawu saimi, kaut gan wehlak launais eespaids tomehr parahdijas. — Eraudsijis swescheos un baidotees, ka Sodomeeschi neisdara kautko launu ar wineem, Lats winus speeda palikt wina namâ. Winsch nesinaja, ka schee swescheē buhs wina wisleelakee labdari un dsihwibas glahbeji. Katrs mihlestibas un laipnibas darbs, kuru mehs parahdam ziteem, nepaliks bes atmaksas. „Ko juhs weenam no scheem esat darijuschi, to juhs man esat darijuschi,“ sazis reiz Jesus.

II. Lats teek iswests no Sodomas. Kad Deews launos Sodomeeschus par winu pahrgalwigo neganto usstahschanos bija fitis ar aklibu, Lata weesi dalija winam lihds Deewa nodomato sodu pahr pilsehtu un leek winam behgt ar wiseem peederigeem. Deews tik labpraht grib glahbt wezakus un behrnus. Sodomai jatop soditai, jo winas grehks kleedz pehz atreebschanas. Katrs grehks pelna nahwi, zik labi, ka Jesus asinis war glahbt! Lata snoti usnehma Lata wahrdus weeglprahtigi. Tas bija gekigi darits, kur wineem tikai wajadsetu atstaht pilsehtu un wini buhtu glahbti. Zik mas teek likti wehrà tahda zilweka wahrdi, kursch sauzas par tizigu un dsihwo tomehr Sodomâ! — Ari Lats neko nesteidsas, bet engeli satwehra winu un wina peederigos pee rokas un isweda winus ahrà no pilsehtas un teiza 17. p. Tos wahrdus ari tagad jaeewehro katram zilwekam, kursch grib glahbt sawu dwehseli. Glahbschanas zelsch: gribet, atstaht pagahtni, atsazitees no apkahrtnes noteikumeem, behgt us Golgatas kalnu. Lats glahbàs Zoarâ, un tà Zoara ir tapuse par Jesus preekschbildi.

III. Sodomas gals. Tiklihds Lats bij droschibâ, Deewa sods nahza pahr grehka samaitato pilsehtu. Sibini no debesim aisdedsinaja semespika bedres, un likàs, itkà debesis un seme buhtu weena ugunsjuhra. Wiss nahza tik negaiditi, ka neweens wairs newareja isbehgt, jo wisur seme atdarijas, issplaudama ugumi. Drihs scho breesmigo grehku weetu apklahja Nahwes juhras wilni. Sodoma un apkahrt esoschàs pilsehtas bij isnihzinatas. — Lata seewa, peekehrusès pee sawàm mantam, kuras winai bij jaatstahj un schaubidamàs, waj Deewa wahrds mas peepildisees, skatijàs atpakaļ, kawejas un tika aisnemta no Deewa soda. Ar wahrdeem „Atmineet Lata seewu“, Jesus muhs beedina, lai kà Lata seewa zaur meesigu prahtu un netizibu nekrihtam atpakaļ taîs breesmâs, no kuràm esam isbehguschi.

Apskats.

Ministru preekschneeks W. N. Kokowzows schinîs deenâs usdewis **W. Fetlerim** isstrahdat sihku aprakstu par wisàm apspeeschanam un aprobeschoschanam tizibas leetâs Kreewijâ, un tad to eesneegt lihds ar paskaidrojumeem ministru preekschneekam dehk kopigas apspreeschanas ministru padomê. — W. F. rakstu ir isstrahdajis un eesneedsis. — Usaizinam wisus tizigus draugus dedsigi luhgt to Kungu dehk tizibas brihwibas paplaschinaschanas muhsu leelajâ walstî, un lai apspeeschanas tizibas leetâs mitetos.

— Schinîs deenâs Peterburgâ, Ewangelija namâ, nodibinajees **jauns leels kreewu koris**, sastahwoschs ij kahdeem 120 dseedatajeem, sem W. Fetlera galwenàs wadibas. Kà weens no palihgeem schinî korî tagad no-

darbojas wehl weens latweetis, br. Adams. Katru balsi mahza sewischki weens no palihgeem, tad sanahk wisas balsis kopâ, — zaur ko korim eespehjams ahtraki un labaki sekmet mahzischanos. Katrs dseedatajs bes wajadsigàm dseesmu grahmatam, nem lihds kà us sapulzem, tà ari us mehginajumeem Bibeli waj Jaunderibu, kura top usskatita kà weena no nepeezeeschamàm kora grahmatam. Us mehginajumeem sanahkot, koris wispirms lasa kahdu swehtu rakstu gabalu, pee kam wadonis lasa weenu waj wairak pantinas, tad atkal koris u. t. t., pehz kam wisi nahk sirsnigàs luhgschanàs pehz Deewa swehtibas. Zaur to rodas korî garigs spehks un dseedataji mahzas dseedat „tam Kungam" un ar mihlestibu preeksch grehzineeku atgreeschana. — Bes schì leelà kora, kuru sauz „Ewangelija Nama koris", sakarâ ar Ewangelija Namu, darbojas wehl 5 ziti kori un orkestrs: „Ebenezer" koris, sem atgreesta ebreja, musikas skolotaja Leo Awerbucha wadibas (schis ir „draudses" pamata koris), winsch ari wada orkestri un seeweeschu kori, „Wiborgas" koris, sem medizinas studenta Gerasimenko wadibas (kahda eewehrojama bulgaru sludinataja dehls), — „Lesnoj" koris, sem J. Urlauba wadibas un „Ochtas" koris, kur darbojas kà sludinatajs un misiones stanzijas wadons J. Gerasimows, bijis finantschu ministrijas eerednis, agrak dsehrajs, netiklis, tuwu pee slepkawibas un paschnahwibas, bet tagad — atgreests un masgats Kristus asinîs un dedsigs Deewa wahrda kalps. Luhdsat Deewu par scho darbu un wina strahdneekeem. Dawids.

— Kreewu-Mongolu weenoschanàs, aizinat kreewu instruktorus preeksch mongolu jahtneeku brigades organisazijas, ir apstiprinata.

Saratowâ, 5. febr. Astonas lauku beedribas aisrahda us nepeezeeschamibu atwehrt ehdeenu mahjas preeksch badazeetejeem. Semstwas preekschneeks apstiprina ašo wajadsibu un luhds wisdrihsako palihdsibu ustura sinâ. Trubetschinâ issalkuschee skolneeki eet apkahrt luhgdami kautko ehst. Skolâs palikuschee pagihbst aiz nomehrdeschanàs. — Saratowas aprinki saskaititi 11,399 badazeeteju. Wisur ir kritisks stahwoklis. Daudsi saslimst.

Sala. 3. februarî nomiris schis draudses mahzitajs Alekšanders Buschs.

— Eekschleetu ministrijâ isstrahdats projekts par lepras slimneeku apgahdaschanu. Puši no isdewumeem segs kronis. Pahrsinàs scho leetu semstes.

Anglija usnehmusès starpneezibu starp Bulgariju un Ruminiju. Zaur to tiks nowehrsts karsch, kursch it kà esot gataws aisdegtees us rumiņu-bulgaru robeschàm.

— No agrakàs Turzijas Imperijas atdalitees jauna walsts: Albanijas Republika jeb Knasiste. Starp Kreewiju un Austro-Ungariju schaî sinâ walda leela nesaskana, zaur kuru stahwoklis Balkanôs ir ne masak sareschgits, kà zaur konfliktu starp Ruminiju un Bulgariju.

Wihnê, 5. febr. sinots, ka bulgari eenehmuschi apzeetinajumus „Wiktorija" un „Napoleons" un zaur to gahjuschi us preekschu pee Galipoles eenemschanas.

— 6. febr., Ruminijas suhtnis Sofijâ pasinojis, ka Ruminija atsazisees no Silistrijas, ja winai atdos Kaliakri pee Melnàs juhras. Scho atsaschanos usskata kà soli us preekschu pee konflikta islihdsinaschanas.

Is Konstantinopoles sino, ka Machmuds-Schefkets Paschа zenschas atjaunot meera sarunas sem jauneem noteikumeem. Domà, ka leelwalstis pabalstis Turziju pee pahrrunu atjaunoschanas, ar to noteikumu, ka Turzija jau eepreeksch padosees leelwalstju lehnumam.

— 6. febr. is Konstantinopoles telegrafê: Noteiktu sinu par kara notikumeem naw. Kara spehku besdarbibu isskaidro ar slikto laiku; eet tomehr apkahrt wehstis, ka bulgari eenehmuschi Bulairas apzeetinajumus.

— Pa Konstantinopoli eet baumas par waldoschà kabineta drihsu pahrmainu.

— Enwer-Bejs brauka apkahrt pa Marmora juhru un gaida isdewigu laiku preeksch iszelschanàs malâ Rodostâ.

Waschingtonâ, 19. febr. Senatâ peenemts likuma projekts, ka lasit un rakstit nemahzetajeem netiktu atkauts eenahkt us dsihwi Seemeļ-Amerikâ.

Redakzijas telefons.

— Jebkahdas **neparesibas** un neakuratibas, sakarà ar „Kr. W." issuhtischanu, adreseschanu u. t. t. luhdsam pasinot „Kr. W." kantorim, lai waretu tàs islabot.

— Wisas **wehstules** un **naudas suhtijumus** us „Kr. W." waj W. Fetlera wahrdu luhdsam us preekschu adreset: **Въ контору „Кристигсъ Вестнесисъ", почт. ящ 1250, Рига.** („Kristiga Wehstnesscha" kantorim, Pasta kastite 1250, Rigâ).

— **Draugus un labwehlus**, kuri wehletos sanemt „Kr. W." Nr. 1. wairak eksemplarus isdalischanai preeksch eepasihschanas, luhdsam mums par to pasinot, un usdot eksemplaru skaitu, zik juhs waretu isdalit. —

— Wisus **muhsu abonentus**, kuri sanehmuschi zaur „Kr. W." personigu swehtibu, luhdsam scho pamoschanàs mehneschrakstu eeteikt saweem draugeem un pasihstameem, un mehginat **lihds Leeldeenam** mantot wismas **weenu jaunu abonentu**.

— Schinî numurâ, pirmâ lapas pusê eeweesusès **drukas kluhda**: „Pa numureem pehrkot" — jastahw ne wis 15, bet 10 kap.; tas gan istaisa par wisu gadu tikai 120 kap., kas ir masaka maksa nekà abonenta maksa par gadu, bet tas isskaidrojas ar to, ka besmaksas p r e m i j a top dota lihds tikai g a d a abonenteem, un tee, kas pa numuram pehrk, to nedabûs.

— „Kr. W—a" pastellejumu weetas saraksta turpinajumu zeram pasneegt Nr. 3. —

Wehstulneeks.

Korespondenteem un lihdsstrahdneekeem. — Loti atwainojos preeksch daudseem korespondenteem un lihdsstrahdneekeem dsimtenê, Amerikâ un Brasilijâ, ka nedz personigi nedz ari scheit wehstulneekâ schoreiz nekahdâ sinâ newaru atbildet uz Juhsu peeprasijumeem, nedz personigi pateiktees par lihdsstrahdaschanu. Sakarâ ar 300 gadu Romanowa Nama jubileju un tizibas leetu jautajumu pee Augstàs Waldibas, man ir ilgaks laiks schinî mehnesî bijis japawada Peterburgâ, kapehz esmu tapis stipri aiskawets nokahrtot manu latweeschu korespondenzi. Zaur to ari isskaidrojas Nr. 2. pawehla isnahkschana. Luhdsu korespondentus un lihdsstrahdneekus man to nenemt launâ, jo ar noluhku es nekad nenowilzinaju atbildet uz wehstulem. Warbuht ka zaur augschmineteem apstahkleem ari daschi pastellejumeem nebuhs laikâ ispilditi. Ja daschi naw wehl „Kr. W." sanehmuschi, luhdsu to nekawejot pasinot. — Garâ sirsnigi speeschu wiseem maneem korespondenteem roku zeribâ, ka drihsi wareschu pasteigt nokaweto.

W. Fetlers

Sludinajumi.

Mans sobu ahrsteschanas kabinets **atrodas tagad Rigâ, Alekfandra eelâ 114, dz. 1,** 1 trepi augstu. Runajams ikdeenas no plkst. 3—7 wak. Ahrsteschana, plombas un mahksligi sobi no selta un kautschuka un selta kronischi. Obturatori pehz jaunakàs metodes.

Sobu ahrsts **Fried. Freyberg.**

Jelgawas Kommerzbanka.

Jelgawâ, Katoļu eelâ 44. — Tel. 62.

(1899. gadâ dibinatà **Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas Krahſchanas-Aiſdoſchanas Sabeedriba** 1912. gada beigàs **pahrwehrſta par „Jelgawas Kommerzbanku".** Pahrwehrſchana bija tadehļ wajadſiga, ka „Jelgawas Laukſaimn. Beedr. Krahj-Aiſdoſchanas Sabeedriba" bija pahrauguſe pahr ſihka kredita eeſtahdes ſchaurajàm robeſcham un tiklabi darbibas leelums, kà ari ſadſihwes wajadſibas praſa pehz tahdas naudas eeſtahdes, kurai wiſplaſchakàs darbibas robeſchas. Un Kommerzbanku ſtatuti nu ir Kreewijâ wiſplaſchakee un ehrtakee — un tadehļ Jelgawas Laukſ. B. Kr.-Aiſd. Sabeedribas beedri ſchkeetas pareiſi darijuſchi, ſawu Sabeedribu paplaſchinot uz Kommerzbanku ſtatutu pamata).

Jelgawas Kommerzbanka iſdara wiſadas banku operazijas: peenem noguldijumus, iſſneedz aiſdewumus un iſdara naudas pahrwedumus un eekaſejumus.

Par noguldijumeem un aiſdewumeem teek aprehkinatas tahdas pat prozentes kà lihdz ſchim Jelgawas Laukſ. B. Krahj-Aiſd. Sabeedribâ un proti: par noguldijumeem 3—6 proz., ſkatotees uz to, ſm kahdeem nofazijumeem noguldijums teek nolikts. Noguldijumus peenem no beedreem un nebeedreem. Par aiſdewumeem aprehkina 6—8 proz. (pret wehrtspapireem wismaſakàs un pret galwoſchanu (wekſeļem) augſtakàs. Aiſdewumus iſſneed beedreem un nebeedreem.

Kantoris atwehrts ikdeenas no plkſt. 9—2 deenâ. Paſta adreſe wehſtulem un naudas ſuhtijumeem: гор. Митава, Митавскому Коммерческому Банку, Католическая ул. 44.

Jelgawas Laukſ Beedr. Krahſchanas-Aiſdoſchanas Sabeedribas **noguldijumi** paleek nepahrgroſiti ſpehkâ ſem teem paſcheem noſazijumeem, ſem kahdeem wini noguldìti, tikai noguldìtajeem wajadſibas gadijeenos winu leetàs jaeet pee Jelgawas Kommerzbankas, kura iſmakſàs ſcho noguldijumu prozentes un paſchus noguldijumus, teem, kuri to peeprasis — gluſchi tàpat kà lihdz ſchim. Par jauneem noguldijumeem tiks iſdotas Jelgawas Kommerzbankas noguldijuma ſihmes.

Par noguldijumeem uz tekoſcha rehkina maksa 5 proz.

Noguldijumus war eeſuhtit ari pa paſtu. Suhtijumu ſanehmuſe banka pehz uzdotàs adreſes iſſuhta noguldijuma ſihmi. Uz wehleſchanos tà pat pa paſtu iſdara ari noguldijumu atmakſu un iſſuhta noguldijumu prozentes.

Aiſdewumi paleek ari nepahrgroſiti lihdz tam laikam, lihdz kuram tee iſſneegti. Tikai pee jaunas nokahrtoſchanas tee tiks nokahrtoti un iſſneegti. Tikai pee jaunas nokahrtoſchanas tee tiks nokahrtoti un iſſneegti tahļak (pagarinati) Jelgawas Kommerzbankas kahrtibâ. Jauni aiſdewumi teek tuhlit iſſneegti Jelgawas Kommerzbankas kahrtibâ (banku kahrtibâ).

Wiſpahrigi ſakot — wiſas Jelgawas Lauks. B. Krahſchanas-Aiſdoſchanas Sabeedribas darischanas ir pahrgahjuſchas uz Jelgawas Kommerzbanku un teek notàs tahļak westas un nokahrtotas Sabeedribas lihdzſchinejâ kantori, Jelgawâ, Katoļu eelâ 44.

Jelgawas Kommerzbankas beedru dalibas kapitals ſahkumâ ir **1.000.000** rubļu leels un bankas pirmajâ generalſapulzê 31. okt. 1912. g. tika paaugſtinats uz 2 miljoneem.

Par

Jelgawas Kommerzbanku

pahrwehrſtàs

Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas Krahſchanas-Aiſdoſchanas Sabeedribas

(Jelgawâ, Katoļu eelâ Nr. 44. Telefons 62.)

Bilanze 30. ſeptembrî 1912. gadâ.

Beedribas droſchiba: Sabeedribas kaſê atrodoſchai droſchibas kapitali **810,980** rbļ. **99** kap. un **2156** beedru garantija.

Aktiwâ:		
Skaidra nauda un wehrtspapiri:		
kaſê nauda	40,566	20
uz tekoſcha rehkina	344,884	17
wehrtspapiri	34,709	35
beedru dalas zitâs kred. eeſtahdês	9,025	—
Aiſdewumi:		
Uz obligazijam	3,656,295	—
„ galwoſchanu	462,217	—
„ wehrtspapireem	78,776	—
„ eekihlajumeem	156,109	—
„ beedru dalam	507,690	—
Tahļaki noguldijumi	624,500	22
Kantora konts	19,621	05
Inwentars	5,941	78
Noguldijumu rentes	32,536	44
Kopâ	5,972,771	21
Paſiwâ:		
Sabeedribas kaſê atrodoſchees droſchibas kapitali:		
Beedru dalas	744,350	—
Reſerwes kapitals	33,025	65
Daſchadi ziti kapitali:		
neiſdalita pelna	10,448	68
aiſdewumu reſerwes	8,871	26
inwentara d. k.	4,067	09
nama buhwes k.	10,218	31
Diwidende	6,648	50
Aiſdewumu rentes	189,132	47
Noguldijumi:		
Ar uſſaziſchanu	4,660,689	35
Beſ uſſaziſchanas	185,986	57
Uz auglu augleem	58,865	94
Daſchadi	60,467	40
Kopâ	5,889,229	92

Walde: mahju ihpaſchneeki agronoms **J. Biſſeneeks,** agronoms **J. Braſda** un **D. Kahnbergs.**

Nr. 2. ſaturs.

W. F.: Eju ſawu zelu — **Gundegas:** Tauretaj' puht! un „Gaidu jaumo pawaſaru". — **M. Lutera:** Taiſnoſchanas metode un augli. — **Wotſona:** Kriſtus. — **Toreja:** Swehtà Gara Perſona un Darbs. — **Filipa Moro:** Paſaule un winas beews. — **Prof. Finneja:** Topeet peepilditi ar Swehto Garu. — **Arnolda:** Kahdi bija pirmee kriſtigajee? — **Gundegas:** Luhdſat leetus. — **Dſchona Benjena:** Pahrpilniga ſchehlaſtiba. — **Prof. Drumonda:** Dabiſkais likums garigâ paſaulê. — **W. F.:** „Dſejas proſâ": VIII. Tumſchums, tukſchums, teeſa. — Meklejeet Rakſtôs. **W. F.:** Wiſpahrigas peeſihmes. — **Jeſus:** Lihdſiba. — **Melanijas Fetler:** Starptautiſkà Bibeles ſtudija. — **Apſkats.** — **Redakzijas telefons.** — **Wehſtulneeks.** — Sludinajumi.

Redaktors-iſdewejs: W. Fetlers. — Rigâ, Hoſpitala eelâ Nr. 24.

Drukajis P. Gailis Rigâ, Jahņa eelâ Nr. 8 (eepretim Jahņa baſnizai).